

Naročnina

za državo SHS:
na mesec Din 20
za pol leta 120
za celo leto 240

za inozemstvo:
mesečno Din 30

Sobotna izdaja:
celoletno

* Jugoslaviji Din 40
v inozemstvu 60

SLOVENEK

Cene inseratov:

Enostolpna petlinna vrsta
malih oglasov po Din 1.50 in
Din 2.—, večji oglas nad
45 mm višine po Din 2.50,
veliki po Din 5.— in 4.—,
oglas v uredniškem delu
vrstica po Din 6.—.

Pri večjem naročilu popust.

Izhaja vsak dan izvenredni
ponedeljka in dneva po
prazniku ob 4. uri zjutraj.
Poštnina plačana v gotovini.

Uredništvo je v Kopitarjevi ulici 6/III. Rokopisi
se ne vračajo; nevrnjenih pism se ne spre-
jemajo. Uredništvu telefon 50, upravnništva 328.

Političen list za slovenski narod.

Uprava je v Kopitarjevi ulici 6. Cekovni račun:
Ljubljana 10.650 in 10.549 (za inserate) Sara-
jevo 7.563, Zagreb 39.011, Praga in Dunaj 24.797.

Žerjav in velesejem.

V Ljubljani obstoji že nekaj let insti-
tucija velesejma. Na velesejem v Ljubljani
so že mnogi ljudje zabavljali, drugi so ga
tudi hvalili, ampak resnica je bila kakor
po navadi v sredi: Velesejem je koristil
Ljubljani, koristil je slovenski obrti in ko-
ristil je slovenski industriji. Ne vsi obrti in
ne vsi industriji, ampak vsaj znatnemu
delu teh velevažnih gospodarskih panog v
Sloveniji.

Velesejem bodo otvorili v Ljubljani
tudi letos. Tudi letos bodo razstavili naši
domači obrtniki in industrialci svoje izdel-
ke, naše tvornice bodo tekmovale med
seboj, kdo bo drugega prekosil, ampak ve-
liko vprašanje je, če bodo tekmovali —
vsi.

Velesejem je precej draga naprava.
Izdatni režijski stroški pa doslej naših slo-
venskih obrtnikov in industrialcev niso
ovirali, da ne bi razstavili svojih izdelkov.
Vsaka reklama je draga, so rekli indus-
trialci in obrtniki, in razstavili so.

Letos bo pa drugače. Ljubljanski in
sploh slovenski obrtniki in trgovci bodo
morali računati z izgredi in bodo morali
računati z revolverji. Z revolverji bodo pa
morali računati tudi tuji gostje. Ali se bo-
do ti povabili na take vrste »izlet« tudi
odzvali?

Mi pravimo, da ne. Mednarodni trgovci
so mirni ljudje. Ti ne rabijo divjih
rabuk in njim se tudi ne hoče po orjuna-
ških pretepih, ampak oni hočejo
red in mir. Tega pa danes v Ljubljani
ni. Vsaj po mnenju mednarodnih trgovcev
in industrialcev ne.

Mednarodni trgovci in industrialci
niso neumni ljudje. Oni imajo oči in ušesa.
Tudi njihovi zastopniki imajo oči in ušesa.
Ti ljudje pa prihajajo večkrat v Ljubljano.
In če jim je vroče, se gredo hladiti ali na
vrt v hotel »Union«, ali v »Zvezdo«, ali
pa na »vrt« kavarn »Emona«, ki leži v
sredini mesta. Tam srebajo ti mednarodni
zastopniki svojo črno kavo, ali pa srkajo
iz dolgih slamatih bilk ledeno limonado,
da se ohladi.

Naenkrat pa začne pokati. Poči en
strel, počita dva, počijo štirje. Kar tako
na sredi najbolj obljubene ceste. Pok-pok-
pok-pok. Ljudje začno mencati, kakor bi
jih jedle mravlje, vstajajo in — gredo. Pla-
čilni natakara dela kisel obraz, ampak ljud-
je — gredo. Upamo, da se bo nesrečne
žrtve zadnjega pokanja usmilil doktor Kajn
in neplačane račune poravnal, če je ka-
valir in gentleman.

Ljudje, trgovski ljudje in pridobitni
krogi, so zapustili po sobotnih dogodkih
Ljubljano kar v trumah. Eni so šli v Gra-
dec, drugi na Dunaj, tretji v Trst, in tako
naprej. Tem ljudem je dr. Kajn pozabil
porezati jezike pred njihovi odhodom. Ti
ljudje bodo sedaj oznanjevali slavo orju-
naške Ljubljane po vsem svetu. Rekli bo-
do, kakor so rekli pametni Slovenci med
vojko, kjer pa dr. Kajna ni bilo zraven:
»Da druck' mer uns, es wird auch zaruck
geschossen!«

In mednarodni trgovci in industrialci
se bodo »drukali«, kakor se je »drukalo«
med vojno dr. Kajna. Tržačani bodo rekli:
»Čemu v Ljubljano, če si pa polomimo
lahko svoje kosti že v starem mestu?« In
Dunajčani bodo rekli: »San' mer in Laibach
oder auf der Schmelz?« Pa bodo šli.

Dogodki, ki so se odigrali v znaku
OJN zadnje čase na Ogranskem in v
Ljubljani sami, vplivajo mirno pač na nas,
ki si ne moremo pomagati, da bi ušli pre-
ko kitajskega zidu, ki so ga okoli nas po-
tegnile vse države, ne vplivajo pa tako
mirno na tujce. Tujci pravijo: »Kakšna de-
žela je to, kjer se dogajajo stvari, ki jih
kulturni ljudje nismo vajeni?« In oni izva-
jajo iz tega tudi vse posledice. Te posledice
čuti že Bled, čuti jih cela Gorenjska,
čuti jih po curiških kurjih že cela dežela,
ampak on, dr. Kajn, ne odneha! On, dr.
Kajna, hoče vladati nad »klerikalnimi cu-
ki«, pa naj za to ceno sam vrag jemlje vso
slovensko obrt, vso slovensko industrijo in
vso slovensko industrijo. Dr. Kajn hoče
vladati!

Radi vladateljnosti slovenskega Kajna
pa bo trpel tudi ljubljanski velesejem ka-
kor že trpi tujski promet. Ali bo dr. Kajn

to škodo poravnal? Ali ima kaj? Kaj pa
ima? —

Če bo slovenska industrija in sloven-
ska obrt ostala na cedilu, naj se primerno

zahvali dr. Kajnu - Žerjavu. On jo je
ubil!

In zato pravimo: Kajn-Žerjav je do-
igral — Žerjav naj gre!

Krvava demokratska politična
intriga razkrinkana.

Zločinski napad orjunašev pred pošto.

Avtor spopada Grubešić aretiran.

»SLOVENCEVO POROČILO O DOGODKU PO POLICIJSKI PREISKAVI V POLNEM
OBSEGU POTRJEHO. — LAZI »JUTRA« IN »SLOVENSKEGA NARODA« O »ZA-
ROTNIKIH« RAZKRINKANE. — ZADRAVEC JE IZ »NEVARNEGA KOMUNISTA«
POSTAL »NEDOLŽEN ALOJZIJ«.

Poročilo »Slovenca« o spopadu pred
pošto, katerega je izzval eden izmed vodi-
teljev orjunske »akcije«, lažjakademik in
iz Zagreba policijsko izgnani temni tip
Grubešić, velik protežiranec dr. Žer-
java, se je po uradni preiskavi in drugih
avtentičnih informacijah izkazalo do piči-
ce točno. Dne 15. julija se je vršil ob 6. uri
zjutraj pod vodstvom dež. sodnega svetni-
ka dr. Gradnika lokalni ogled pred kavar-
no Emono, kjer je bil v soboto po noči iz-
vršen umor nad Alojzijem Zadravcem. —
Ogledu so kot priče dogodka prisostvovali
tudi Orjunaši Grubešić, Santič in
Zevnik, ki so po svoje pojasnjevali de-
janski stan. Tjaka je bil priveden tudi are-
tovanec Šotler. Policijski fotograf je foto-
grafiral kritični prostor; razventega je bila
še narejena skica, kjer so stali orjunaši
s socialističnimi skavti. Zadeva je že v to-
liko pojasnjena, da je Grubešić prvi na-
padel in udaril Šotlerja, nakar je mizarski
pomočnik Anton Stare, ki ga je hotel
brani pred nadaljnjimi insulti, oddal
strel, kateri je do smrti zadel Zadravca.
Kdo je pozneje skozi noge obstrelil Orju-
naša visokošolca Petriča, dosedaj še
ni pojasnjeno. Gotovo je, da je bilo v bli-
žini Trubarjevega parka oddanih več stre-
lov, kjer pa se je nahajalo več ljudi.

GRUBEŠIĆ ARETIRAN.

Dne 15. t. m. popoldne so policijski
organi aretirali izza zadnjih pretepih dobro
znanega Vekoslava Grubešića. Are-
tacija je odredilo deželno sodišče,
ki je vendarle prišlo do prepričanja, da
tudi za Orjunaše eksistira kazenski zakon.
Grubešić je bil aretiran v kavarni Leona
Pogačnika v Kolodvorski ulici.

Kaj bo neki k temu rekel dr. Žerjav?
Radovedni smo, kaj se je našlo pri telesni
preiskavi Grubešića?

»NAROD« DEMENTIRA SAMEGA SEBE.

»Narod« in »Jutro« sta po spopadu pi-
sala, da je spopad pred pošto sad »kler-
komunističnih hujskanj« in da so Šotler,
Stare, Zadavec in drugi bili člani obsež-
no zasnovane komunistične zarote, ki se je
zbirala na kopališču »Woerishofen« pri
Mostah, kjer so se »snovali tajni naklepi,
kako je treba pomoriti in pokončiti vso in-
teligenco, ki še čuti nacionalistično in držav-
no.« Nadalje je »Narod« poročal, da so ho-
teli ti zarotniki »prihodnji teden naskočiti
Ljubljano in zlasti magistrat!« Ta zarotni-
ška organizacija je bila UDR, katero da je
vodil Franc Svetek, katerega je
»Narod« naredil za nevarnega komunista.
Franc Svetek, tako je pisal »Narod«, je vo-
dil tudi spopad na »nacionaliste« pred po-
što in »dal signal za napad nanje«. Franca
Svetka, tako je pisal »Narod«, je policija
nekaj minut pred spopadom aretirala, ko
je razgrajal in grozil. Ubiti Zadavec pa je
bil po »Narodu« eden najnevarnejših ko-
munističnih zarotnikov, član »UDR, Marks,
četa II.«

Vse to pa se je izkazalo kot nesramna
laž in izmišljotina demokratskega tiska, da
prave krivce orjunaše prikrije.

Včerajšnji »Narod« je bil primoran, da
sam dementira svoje laži. Piše namreč:

Udruženje delavskih rediteljev je, ka-
kor smo se prepričali, organizacija social-
nodemokratske stranke, ki nima nobenega
stika s komunisti. Pravila te organizacije
je odobrila pokrajinska uprava za Sloveni-
jo 28. aprila 1923. pod št. 13.134. »Namen

društva je dvigati in krepiti telesne in du-
ševne sile svojih članov ter navajati svoje
člane k spoznavanju narave in človekoljub-
nim ter družbi, posebno delavstvu korist-
nim dejanjem.« V bistvu zasleduje organi-
zacija iste cilje kakor skavti. Ima tudi svoj
društveni krog in znak; zeleno srajco z
ovratnikom in rdečo pentljo, kratke zelen-
kaste hlače, prepasane z usnjenim pasom,
zeleno dokolenico, skautski klobuk z dru-
štvenim znakom z monogramom UDR. Dru-
štvo se ne bavi s politiko. Nedavno tega je
imelo društvo sestanek v Vörishofenu, bil
pa je to navaden društveni sestanek, brez
vsakega političnega ozadja. Udeležila se ga
je zgolj mladina obeh spolov. Prirejen je
bil popolnoma po skavtskem vzorcu.

Iz nevarnih komunističnih zarotnikov
še torej kar čez noč postali nedolžni so-
cialdemokratski skavti!

Pa tudi Zadavec se je izkazal za
nedolžnega socialdemokratskega skavta.
»Narod« ga zdaj celo jemlje pred nami v
zaščito, dočim ga je dan po spopadu ozna-
čil za strašno nevarnega »komunističnega
zarotnika«. Piše, da je bil zgolj ljubitelj
narave, da se s politiko sploh ni pečal, da
ni bil noben komunist, ampak le sociali-
stični skavt, da pa tudi pri Orjuni ni bil.

Tako se izkazuje, da so Orjunaši na-
padli popolnoma nedolžne skavte, ne pa
»zarotnike«, ki da so iskali in prežali na
»nacionaliste«.

»Slovenec« je že včeraj poročal, da
omenjeni niso na nikogar prežali, da so se
mirno razgovarjali in da so bili od Grube-
šića kruto izzvani in dejansko napadeni
radi neklih osebnih računov.

Kar pa se Zadavca tiče, vzdržujemo
naše včerajšnje poročilo, ki ga imamo od
verodostojnih oseb, ki so njegovo življenje
od prvih dni stalno zasledovali. Fant je
bil nesrečen; svetila mu večna luč! Da je
pa nosil zadnji čas orjunskega znak, je dobro
izpričano po več osebah.

Tudi glede Franca Svetka se je »Na-
rod« grdo zlagal, ker sploh ni bil aretiran.
Aretiran je bil neki Vladimir Svetek, ki
pa tudi ni komunist, ampak popolnoma ne-
škodljiva oseba. Naravnost ostudno pa je,
da je »Narod« v svojem prvem poročilu iz
g. Franca Svetka naredil komunista, nevar-
nega človeka in lagal o nekih njegovih kon-
fliktih z »zmerno strujo« med socialdemo-
krati ter celo natočeval, da se Svetek sa-
mo navidezno nahaja z dr. Lemežem v kon-
fliktu, dočim je v resnici Svetek odnekaj
največji nasprotnik komunistov!

VZROK DEMOKRATSKIH LAŽI.

Motiv, zakaj sta se »Narod« in »Jutro«
tako lagala, je ta, da je bil spopad pred
pošto ravnotako kakor trboveljski dogodki
namenoma in čisto preiščljeno preko
Orjuna aranžiran, da se mirno ljubljansko
prebivalstvo spravi v strah, kakor da je
Ljubljana polna neklih zarotnikov, in da se
na ta način proslavi demokratska stranka
in njena Orjuna kot rešiteljica prebivalstva.
Torej stojimo zopet pred podlo politično
intrigo, katere je zopet zahtevala življenje
enega človeka. Bila pa je ta krvava intriga
zopet jako neredno aranžirana in takoj raz-
krinkana. Kdaj bo roka pravice prišla mo-
ralnega avtorja teh zločinov?

Poravnajte naročnino!

Nov zločinski napad orjunašev.

14. t. m. okoli 11. ure se je izvršil v
Ljubljani zopet nov zločin od strani Orju-
ne. Božidar Budin, ki je bil tajnik
okr. glavarstva v Logatec, se je mudil te
dni v Ljubljani. Bil je že par mesecev brez
službe. Ravno pred dvema dnevmoma je do-
bil ponovno službo v Celju. Predno pa je
nastopil službo v Celju, je šel v Logatec in
se med potom ustavil v Ljubljani. Tu se je
14. t. m. sešel s starim znancem S. Kosta-
njevcem, s katerim sta šla v gostilno R. na
Zabjaku. V tej gostilni je bil zbran orju-
naški štab: Kranjc, Kukec, Radivoj Pe-
terlin-Petruska in drugi. Prisledila sta k
mizi, kjer so sedeli Orjunaši, katerih oseb-
no dotlej g. Budin ni poznal. Sedeli so
mirno in se razgovarjali in ni prišlo do
nobnih izzivanj in incidentov. Okoli pol
11. so Orjunaši odšli. Kmalu za njimi je
odšel tudi Budin s Kostanjevcem. Kar na
enkrat se je iz gruč ljudi blizu dotične
gostilne odločil človek, ki je udaril Budina
s pestjo po licu. Začele so deževati klo-
fute in udarci. Ker je Budin padel na tla,
so ga obrcali in nato so odšli. Izginil pa je
ob priliki napada njegov tovariš Kostanje-
vec. Budin je na to vstal in šel v spremstvu
redarja proti bolnici.

Med Orjunaši, ki so odšli preje iz go-
stilne, se je nahajal tudi Kukec z Rakeka.
Ko je izšla Lukanova odredba o prepovedi
nošenja orožja, jo je Budin kot uradna
oseba izvajal v Logatecu s potrebno stro-
gostjo. Izvršil je v Kukečevem stanovanju
hišno preiskavo in Kukec mu je že takrat
grozil, da si ga bo zapomnil.

G. Budin je nato res bil reduciran in
sicer po zaslugi demokratov, to je znanega
Svetka v notranjem ministrstvu v Bel-
gradu.

14. t. m. pa se je Kukec maščeval še
na ta način, da je Budina skupaj z drugimi
»odličnimi« Orjunaši zavratno napadel. G.
Budin leži v bolnici.

Da se krijejo, so Orjunaši po g. Ko-
stanjevcu priobčili 15. t. m. v »Jutru« po-
ročilo, v katerem se Kostanjevec na vse
kriplje trudi, da bi odvrnil krivdo od Orju-
našev. Sploh slika tako, kakor da bi bil
nek neznanec Budina, ki je pristaš SLS,
napadel po pomoti, hoteč napasti Orjunaša
Laž se poročilo že oddaleč pozna.

* * *

Dalje na drugi strani.

Borzna poročila.

ZAGREBSKA BORZA.

Na valutnem in deviznem trgu je bil pro-
met danes zelo slab, blaga dovolj na razpolo-
go. Narodni banki ni bilo treba intervenirati.
Po sklepu borze sta ostala Italija in Newyork
čvrsta. — V Curihi se je dvignil dinar od
6.35 na 6.40. — Na efektnem trgu tendenca
slaba, promet malenkosten.

Devize in valute.

V oklepaju tečaji z dne 14. julija.

Dunaj 0.1190 do 0.1210 (0.1197 do 0.1217),
Italija 3.6525 do 3.6825 (3.6410 do 3.671), Lon-
don 371.25 do 374.25 (371.20 do 374.20), New-
york 84.30 do 85.30 (84.50 do 85.50), Pariz
4.4125 do 4.4525 (4.389 do 4.439), Praga 2.51
do 2.54 (2.515 do 2.545), Curih 15.60 do 15.70
(15.56 do 15.66), efekt. dolarji 83.50 do 84.50
(83.75 do 84.75).

Vrednostni papirji.

Hrvatska Eskomptna banka, Zagreb 126
do 127, Jugoslavenska banka, Zagreb 116 do
117, Prva hrvatska štedionica, Zagreb 915,
Slavonska banka, Zagreb 110 do 115, Dionič-
ko društvo za eksploatacijo drva, Zagreb 117
do 120, Hrv. slav. d. d. za ind. šećera, Zagreb
1040 do 1045, Narodna šumska industrija, Za-
greb 80 do 81, Našica 90, Gutmann 760 do
790, Slavonija 92 do 95, Trboveljska premogo-
kopna družba, Ljubljana 500 do 510, Zdra-
žene papirnice. Vevče 140, 7 odst. drž. inv.
posojilo 65.50, Vojna odškodnina 122.

CURIŠKA BORZA.

V oklepaju tečaji z dne 14. julija.

Belgrad 6.40 (6.35), Berlin 1.30 (1.30),
Budimpešta 0.0067 (0.00665), Italija 23.55
(23.50), London 23.88 (23.84), Newyork 544
(544.25), Pariz 28.30 (28.25), Praga 16.05
(16.20), Dunaj 0.0077 (0.007725).

Kakor vidimo, se od trboveljskih dogodkov dalje vršijo v Sloveniji dan na dan od strani Orjune zločini. Vprašamo oblast:

1. Ali je oni, ki je dal v Trbovljah povelje, da se Fakin ustrelji, izsleden in aretiran?
2. Ali sta aretirana znana morilca Fakina?

3. Ali so izsledeni in aretirani vlomilci v dr. Lemežovo stanovanje?

4. Ali so aretirani povzročitelji podnarskih dogodkov?

5. Ali in kdaj se misli razpustiti obojena organizacija, ki obstoja proti ustavi in obstoječim zakonom in uprizarja omenjene zločine?

To vprašuje slovensko ljudstvo.

Borba za in proti volivnemu mandatu.

VSLED KRALJEVE BOLEZNI JE REŠITEV KRIZE ZA NEKAJ DNI ODLOŽENA. — PASIČ IN PRIBIČEVIČ INTRIGIRATA. — VSE ODVISNO OD JOVANOVIČA.

Belgrad, 15. julija. (Izv.) Vsled kraljeve bolezni je počivalo vse reševanje krize. To odlaganje vladnega padea izkoriščata Pašić in Pribičević; zlasti slednji, da intrigira v svoje namene. Pribičević skuša na vsak način pridobiti radikale, da ne bi podali ostavke, ampak naj bi zahtevali volivni mandat, ker bi to pomenilo zaupanje vladi. Če pa bi kralj ne pristal na volivni mandat, bi vlada še lahko ostala do 20. oktobra na krmilu. Pribičeviću se ni posrečilo, da bi radikale pridobil za to tezo. Nasproti temu pa deluje Pašić s pomočjo svojih zaupnikov pri posameznih radikalnih poslancih, da bi jih odvrnil od g. Jovanovića. Posebno včeraj in danes so živahno nastopali, a brez uspeha.

Belgrad, 15. julija. (Izv.) Upravni in gospodarski krogi iz vse države se pritožujejo, da tako nedelavne vlade, kot je sedanja Pašić-Pribičevićeva, še ni bilo. Ministri politizirajo v večjih ali manjših konventiklih, premeščajo, nameščajo ali reducirajo uradništvo, pozitivnega dela pa do danes še ni videti. Vsa država trpi vsled takih razmer in si želi spremembe. Zato se z nestrpnostjo pričakuje potek krize. Z gotovostjo se je računalo, da se bo končna situacija že včeraj premaknila z mrtve točke, ker je bil napovedan kraljev prihod s Topole. A včeraj je bil poklican dvorni zdravnik dr. Kohen nemudoma v Topolo; konstatiral je, da je kralj prehlajen in bo potreba nekaj dni, da se pozdravi. Kralj se bo najbrže vrnil v sredo ali četrtek v Belgrad. Med tem pa seveda vse stranke za kulisami pridno delujejo, da bi rešitev krize bila zanje povoljna.

Belgrad, 15. julija. (Izv.) V nekkih političnih krogih se je govorilo, kakor poročajo »Novosti«, o namerah kralja, da bi ob pričetku sedanje krize sklical v dvor širšo konferenco, oziroma kronski svet. Tu bi

sodelovali vsi sedanji ministri, nekateri bivši vladni člani, šefi parlamentarnih strank, in nekateri drugi ugledni politični voditelji. Na konferenci bi se govorilo o vsem političnem položaju; kralj bi povedal svoje mišljenje in poskusil prepričati politike, da je potrebno ublažiti napeto razmerje med strankami in sodelovati, da se država čim prej reši krize. — Opozicijski krogi ne verujejo v take vesti in mislijo da je dovolj drugih načinov, kako bi se premagal težki položaj v korist države in ljudstva.

Pod naslovom »Najbolj možne kombinacije« prinašajo »Novosti« sledeče vesti: Najbolj možna kombinacija je Jovanovičev kabinet v koaliciji z Jugoslovanskim klubom. Doslej ima ta kombinacija največ izgledov na uspeh in se položaj v tem smislu razvija in se bo razvijal zlasti še po kraljevem prihodu. Vse pa je odvisno od Jovanovića, ali bo imel dovolj energije, da izvede to kombinacijo. Tako kombinacijo bi sprejela tudi opozicija ter bi podpirala to prehodno vlado, dokler ne bi bili dani pogoji za širšo koncentracijsko vlado, ki bi imela zmožnost, da izvede večji delovni program in ki bi stopila tudi v zvezo s HRSS in tako ustvarila trajne pogoje za sodelovanje s Hrvati pri državnih poslih.

Belgrad, 15. julija. (Izv.) Pašić, ki je doslej pustil, da se intrigira proti g. Ljubi Jovanoviću s tem, da se je pretilo radikalnim poslancem, če se priključijo Ljubi Jovanoviću, je nenaadoma izpremenil taktiko in pošilja posredovalce, da pridobi Jovanovića za tezo, da je treba iti na volitve pod Pašić-Pribičevićevo vlado. Nagovarjajo ga, naj priporoča kroni to rešitev. Jovanović se trdno drži in brani svoje mišljenje, da je sedaj potrebno, da pride na vlado kabinet, ki bo položaj, katerega je sedanja vlada povzročila, izpremenil.

Ljubljane zopet povzročili incident s smrtnim izidom, je bil dr. Žerjav postavljen na laž pred vsem Belgradom. Nič ni tako škodljivo do dobrega imenu Slovenije kot ravno razbojništva od Žerjava zlorabljene Orjune.

To ni korupcija.

Belgrad, 15. julija. (Izv.) Današnje »Novosti« prinašajo obširno poročilo o Pribičevićevih aferah. Domovina nad vse, država v nevarnosti, to so bile ognjevitve parole, s katerim je Pribičević skušal opravičiti svoje izdajstvo. V resnici pa so bile v nevarnosti finance g. Pribičevića in njegovih kreatur. G. Pribičević je »realen« politik, kakor to sam rad poudarja, in ve, da je za politiko treba denarja. Zato se je udinjal režimu g. Pašića in gledal, da dobi svojih 30 judeževih srebrnikov. Danes objavljamo le glavne finančne momente, ki so odločilno vplivali, da je Pribičević vstopil v Pašičev kabinet. G. Pašić je l. 1922. dal 52 milijonov Din za prehrano pasivnih krajev. Od tega denarja je največ dobilo »Hrvatsko-slavonsko gospodarsko društvo«, ki je to vsoto obdržalo zase. Nekoč so mnogo govorili o tej aferi, a

pozneje se je vse pozabilo. Vendar je enkrat Narodna banka zahtevala od tega društva, naj vrne 27 milijonov dinarjev. Pribičević je bil zaradi tega v težkem položaju. Sedaj se skuša obnoviti Balkanska banka s pomočjo državnih financ. Pribičević je »realist« in dobro ve, da je nemogoče voditi politiko brez časopisja, ki stane velike vsote, posebno, če jih nihče ne čita. Govorilo se je, da je bil eden izmed mnogih Pribičevićevih pogojev za vstop v vlado ta, da dobe samostalni demokratje 8 milijonov dinarjev za svoje časopise. Dalje javljajo »Novosti«, da je dobil Pribičević od železniškega ministrstva provizije za časopise. Dalje se dela tudi na to, da se preklic sekvester nad posestvom grofa Thurn-Takisa. Znano je tudi, da samostojni demokratje na debelo kupujejo in eksploatirajo bosanske šume.

Naloge gospoda Justičnega ministra.

Belgrad, 15. julija. (Izv.) Današnje »Novosti« prinašajo sledečo vest: Glede trboveljske afere je državni pravdnik Domenico dobil nalog od g. ministra pravde Grisogona, naj ne podvzame ničesar brez njegove naredbje. Ker pa dosedaj še ni nobene naredbje, je stvar na mrtvi točki. Minister pravde je pa dobil od svojega šefa Pribičevića nalog naj ničesar ne podvzame, ker ne misli še razpustiti nacionalistične organizacije »Orjune«.

DR. NINČIČ NA DUNAJU.

Dunaj, 15. julija. (Izv.) Včeraj ob pol 3. uri popoldne se je pripeljal na Dunaj jugoslovanski zunanji minister dr. Ninčič. Na kolodvoru je bil sprejet od avstrijskega zunanjega ministra dr. Grünbergerja, od jugoslovanskega poslanika Milojevića in češkoslovaškega poslanika dr. Krolte. Sprejem je bil zelo prisrčen. Popoldne je dr. Ninčič sprejel zvezni predsednik Hainisch, nato je imel dr. Ninčič daljši razgovor s podkanclejem dr. Frankom. Zvečer je priredil dr. Grünberger banket na čast dr. Ninčiču. Danes dopoldne je dr. Ninčič sprejel v hotelu »Imperial« dr. Grünbergerja, s katerim je imel daljšo konferenco. Ob 11. uri sta se oba odpeljala k zveznemu kancelerju dr. Seiplu, pri katerem se je dr. Ninčič mudil četrt ure. Nato se je vršila zopet konferenca, katere se je udeležil tudi poslanik Milojević. Ob pol 2. uri se je vršil v hotelu »Imperial« zajutrek. Avstrijski zunanji minister dr. Grünberger je napil dr. Ninčiču, ki se mu je v prisrčnih besedah zahvalil. Zvečer je dr. Ninčič sprejel zastopnike dunajskega časopisja, katerim je podal razne izjave.

VESTI O RADIČU.

Zagreb, 15. julija. (Izv.) Predsedstvo HRSS je dobilo od Stjepana Radića obvestilo, da se bo zadržal v Moskvi, dokler se ne reši vprašanje njegovega povratka na Dunaj po avstrijski vladi. O kakem napadu na Radića predsedstvo ni prejelo nobene vesti.

Posredovalna vloga italijanskih kombitentov

Rim, 15. julija. Med dnevnimi političnimi dogodki vzbujajo posebno zanimanje Delcroix prevzeli vlogo posredovalcev v »Associazione combattenti«, pod vodstvom fašistovskega poslanca, »velikega slepca« Delcroix prevzeli vlogo posredovalcev v sedanjem političnem položaju. Politična javnost z napetostjo pričakuje kongresa Udruženja bojnikov, ki je sklican v Assise za dneve 27., 28. in 29. t. m. Kakor znano je bilo za te dneve napovedano tudi

zborovanje fašistovskega narodnega sveta, katero so pa po dogovoru z kombitentami preložili na 3., 4. in 5. avgusta t. l. Posl. Delcroix je izjavil, da bo kongres, »čuteč se v zvišenim nad partijskimi zadevami, podprl načelnika vlade v delu da obnovi vseh državljanskih in človeških zakonov.« — Neka druga odlična osebnost iz bojovniških vrst je istotako naglasila nadstrankarsko stališče kombitentov in izjavila, da hoče »A. C.« zastaviti vse svoje delo v pravcu, da se doseže: »Spoštovanje zakonov za vse in proti vsem in da se razorože duhovi tako med nasprotniki fašistovske vlade kakor med fašisti, ki morejo s svojo intransigenco škodovati prizadevanjem kombitentov!« — Iz teh izjav je jasno razvidno, da fašizem niti tistih bojnikov, ki so včlanjeni v fašistovski stranki, nima več brezpogojno na svoji strani.

ZA TISKOVNO SVOBODO.

Rim, 15. julija. Napoljska sekcija demokratske liberalne stranke je poslala kralju brzojavko, v kateri ga prosi, naj štiti svobodo tiska, ki jo je pred 75 leti dal narodu kralj Karel Albert kot najvišjo pridobitev političnega življenja.

Evharistični shod za kamniško dekanijo.

V nedeljo, 13. julija je bil v Grobljah pri Domžalah evharistični shod za kamniško dekanijo, ki se je sijajno izvršil. To je bil prvi dekanjski evharistični shod v ljubljanski škofiji. Dasi so bili ljudje vsled dela in velike vročine v preteklem tednu utrujeni, vendar je bila udeležba že dopoldne velika, popoldne pa ogromna.

Odkar se je v Grobljah pri Domžalah otvorilo misijonišče, radi zahajajo to lepo po svojih slikah znamenito cerkvico verniki od blizu in daleč. Ime Groblje je zgodovinsko znamenito. Pomeni kraj, ki je nastal na ruševinah ali grobljah rimskih stavb. Mimo Grobelj je vodila rimska cesta iz Emone (Ljubljane) čez Trojane v Celejo (Celje). Tu na kamniškem oziroma domžalskem polju so imeli Rimljani svojo postajo. Ustno izročilo pripoveduje, da je tu nekdanji samostan. Toda ko je jezero nad Kamnikom razrušilo in podrl svoj breg ob Zalah, se je voda razlila po celi planjavi in porušila tudi samostan v Grobljah. Pozneje so na tem kraju postavili cerkev v čast sv. Mohorju in Fortunatu in poleg nje grad. Ta grad s posestvom je prešel pred štirimi leti v last misijonarjev, ki so tu otvorili misijonišče, v katerem hočejo vzgajati misijonarje. Kraj je jako lep, blizu Domžal na ravnini, s krasnim pogledom na kamniške planine.

Tu se je torej v nedeljo sv. Mohorja in Fortunata, 13. julija vršil evharistični shod. Do 8. ur so bile sv. maše. Od 8. do 10. ure je bilo zborovanje odsekov v treh velikih sobah v misijonišču. Zborovalo je 5 odsekov, in sicer za moške Marijine družbe, za apostolstvo mož, za ženske in dekliške Marijine družbe, za misijone in krščansko dobrodelnost. Poročevalci so bili gg.: J. Kalan, dr. Knava, Viktor Čadež, A. Mrkun, dr. Zdešar.

Ob 10. uri je bila v šotoru pred cerkvijo sv. maša. Velikansko dvorišče misijonišča je bilo okusno okrašeno. Sv. mašo je opravil g. kanonik Iv. Lavrenčič, ki je v vznesenem govoru proslavljaval presveto evharistijo.

Po sv. maši se je vršilo slavnostno zborovanje. Govora sta bila: Presveta evharistija in moški, govoril misijonar L. Šavelj, potem pa Presveta evharistija in Marijine družbe.

os. Lavtizar:

Vrata ali Planica?

Doktor Ivan Trček in njegova spoštovana soproga Marica imata poleg drugih lepih lastnosti tudi to, da sta velika prijatelja planin. Bila sta že v Kamniški Bistrici in na Grin-tovcu, v Logarjevi dolini in na Kamniškem sedlu, v Vratih in na Triglavu, Planice pa še nista videla.

»Danes sicer dežuje« je rekel Trček bin-koštni ponedeljek prijatelju Brenčiču, »jutri bo pa lepo vreme. Vse tako kaže. Po dežju pa so gore najlepše. Pojdimo v Planico, saj si gotovo čital zadnji listek o tej veleromantični dolini.«

»Seveda sem ga in že več drugih,« je odgovoril Brenčič. »Zato se ti rad pridružim, saj me poznaš, da ljubim gore in da se tudi nevarnosti ne strašim. Večkrat sem že mislil obiskati to dolino, pa je bil vedno kak zadržek. Če je veleromantična, že vem, kaj to pomeni. Treba bo derez, vrvi, cepina.«

»Kaj šel se je začudil Trček. »Pot je menda bolj podobna zabavnemu sprehodu nego težavni hoji.«

Kljub temu se je Brenčič dobro oborožil in tudi Marica je kot skrbna gospodinja napolnila nahrbtnik z vsakovrstnim okrepčilom. Drugo jutro so se odpeljali vsi trije na Gorenjsko in izstopili predpoldne na postajališču Planica pri Ratečah. Dan je bil tako lep, da

se ni držala niti ena megla ne na nebu in ne na visokem gorovju. Ob severni strani kazale Karavanke svoje obraščeno hrbtišče, ob južni strani pa je bil odprt vhod v Planico, nad katero so se vzpenjale višine Ciprnika, Mojstrovke in Ponce. Ta prizor je bil posebno Brenčiču zelo všeč.

»Res veleromantično in zato je treba tudi veleromantične oprave« je dejal ter rozljal z derezami, ki so mu visele ob pasu.

Na postajališču so vprašali rateškega domačina, kje bi dobili vodnika v Planico.

»Ga ni treba« je odgovoril malomarno.

»Si prihranite denar. Kar po potu napremo, ni pravimo za nosom. Ko ne bote mogli nikamor več, ste v Planici. Čemu pa nosite strike s sabo in kar imate še drugega? To je za Jalovec in za Ponco.«

Brenčiču se je zdelo možno govorjenje neolikano, to tembolj, ker je naglaševal besede v trdem rateškem narečju. Da bi moža omečil, ga je prašal prav vljudno:

»Prosim, bi mi mogli povedati dragi prijatelj, kje je tukaj meja treh držav?«

»Če jo hočete videti, se morate obrniti, ker ji sedaj kažete hrbet.«

Brenčič se je obrnil.

»Vidite tole goro,« je nadaljeval Ratečan.

»Mi ji pravimo Planina, Korošci pa Peč, ker je na koroški strani kamenita. Tam gori imamo sedaj za soseda ne samo Nemca, ampak tudi Laha, pred katerim ne bomo imeli nikoli zmaha.«

»Lepa hvala na pojasnilu,« je rekel Brenčič in šel s tovarišijo proti Planici ter se hudoval nad možovo neotesanostjo.

»Kmetje niso vajeni tako izbranih besedi kakor mestni ljudje« ga je tolažil doktor. »Mož ti je povedal naravnost in po pravici. On ne pozna izrazov: klanjam se, sluga ponižni itd., ampak govori tako, da je lahko umevno. Radi tega ni manj pošten, ali pravzaprav še bolj pošten nego kdo drugi.«

Družba je zapustila železnico in se napotila proti vznožju Julijskih Alp. Nekaj časa je hodila mimo njiv in travnikov, kmalu pa se je začela peščena planjava, deloma zaraščena z ruševjem in vrhjem. Marica je trgala bele cvetlice, ki so poganjale iz peska.

»Nihče ne skrbi zanje,« je dejala, »pa bi vendar še v našem vrtu ne vspevale bolje.«

»To je Dryas octopetala« je razlagal Trček, ki se je v dijaških letih rad bavil z botaniko. »Le preštej, da ima v cvetlični kroni osem belih peresec, na spodnji strani pa srebrno belo perje.«

Gore so se stiskale vedno bolj skup in v ozadju se je pokazala piramida Jalovca (visok 2655 m), na katerem so se lesketale snežene proge. Brenčičevo navdušenje je postajalo vedno večje. Komaj je čakal, da bo plezal navzgor. Toda pot je peljala, izvzemši kratkih klancev, vedno po ravnini. Ob desni strani so se vzdigovale navpične stene Ponce, ob levi pa so se dvigali v zrak vrhovi Ciprnika, Suhaga vrha in Slemena.

»Meni Planica bolj ugaja kakor Vrata« je rekla Marica.

»Za tako trditev moraš navesti razloge« je rekel soprog.

»Prav lahko jih navedem. Prvič je pot v Planico več kot polovico krajša. Ali se spominjaš, kako utrujena sva prišla lansko leto v Aljažev dom? S postaje Dovje sva hodila skoro štiri ure, da so me dva dni noga bolele. Ko sva tako dolgo hodila, sva mislila le na počitek in se nama ni ljubilo občudovati lepih prizorov. To ni nobena zabava več. Ne rečem za ljudi, ki imajo dovolj časa...«

»Ampak pomisli,« jo je prekinil Trček, »da so Vrata ob vznožju najvišje gore v Jugoslaviji.«

»Četudi« je odvrnila Marica. »Tukaj smo pa ob vznožju Jalovca, ki je, kakor trdijo nekateri prva najvišja gora za Triglavom. Le pogledaj ga? Ali nima njegova vitka piramida lepšo obliko kot Triglav?«

»V tem oziru ti pritrdim,« je rekel Trček.

(Konec sledi.)

Najcenejše in najnovejše obleke za dame in gospode dobite samo: Selenb. ul. 3. Gričar & Mejač.

Najbolj iskani izdelki Mestne lekarne v Zagrebu so: Iron proti slabokrvnosti, Markove kapljice za želodec, Reumatis proti tiganju in revmi, dr. Havlička čaj za čiščenje. Da se občinstvu olajša nabava in prihrani poštnina, je sedaj za Ljubljano in okolice glavna zaloga teh zdravil v lekarni Leustek.

Popoldne ob pol 3. se je zborovanje nadaljevalo, in sicer je govoril misijonar A. Tumpej: Presveta evharistija in misijoni, ter P. Julij Sušnik: Evharistični Jezus — vladar naših src.

Slavnostno zborovanje je zaključil prečisti g. kanonik Lavrenčič in udeležence pozival, da dalje nete gorečnost za presv. evharistijo.

Nato se je razvila slovesna procesija, katere so se udeležile vse katoliške organizacije. Svirala je kamniška godba. Vseh udeležencev pri procesiji so nekateri cenili do 10.000, duhovnikov do 40, zastav je bilo 15. Po procesiji so bile pete litanije na prostem, na kar so se vsi udeleženci posvetili presv. Srcu Jezusovemu.

Med sv. mašo, pri procesiji in litanijah so peli združeni pevski zbori kamniškega okrožja pod vodstvom profesorja Bajuka.

Iz III. zone.

»III. zona«, dne 4. jul. 1924.

Drugo leto že poteka, odkar so odšli od nas razni italijanski komandanti, brigadirji in maresijali, ki so nas po mili volji dresirali in zatirali. Toda kljub temu še nismo prišli do tega, da bi se res čutilo kakšno olajšanje našega položaja. Vse namreč, kar se je doslej za nas storilo, je bila zamenjava bivših avstroogrskih kron, pri čemer smo bili naravnost oplenjeni. Po tem se nihče več za nas ne zmeni ter smo od Jugoslavije odsekani kakor posušena veja. Brez vseh prometnih zvez smo. A naši otoki tvorijo skrajno severnozahodno pionirsko črto in zgodovina jim je vedno dajala veliko važnost. Tudi danes ve nekdo prav ceniti njihov pomen, a to ni Jugoslavija, marveč Italija.

Promet z našimi otoki oskrbuje znana sušiška družba »Jadranska Plovidba« ali kratko »Jadroplov«. Ta promet se omejuje na eno samo tedensko zvezo s Šibenikom. Doslej je vozil parnik vsako nedeljo v Šibenik, v torek pa iz Šibenika nazaj. Pred mesecem dni pa se je še ta zveza poslabšala v toliko, da odhaja parnik v Šibenik ob ponedeljkih, vrača se pa ob sredo, tako da moramo sedaj za pot v Šibenik izgubljati po tri delavne dni. Te prometne razmere veljajo za občini Silbo in Salj odnosno za otoke: Olib, Silba, Premuda, Ist, Molat, Dugi, Iz. Otoki: Skarda, Zverinac, Sestrnji, Rivani, Rava ter mesta Zapuntel, Veli Rat, Soline, Savar, Luka, Zaglav pa nimajo niti te zveze ter so sploh odrezani od vsakega prometa. Ali niso to škandalozne razmere?

O »Jadroplovu« bomo še govorili. Za danes samo to-le: Zahtevamo, da se nemudoma uvedejo potrebne nove prometne zveze, ki nas bodo varno in na dostojnih ladjah — ne pa na podrtinah — dovolj pogosto spajale z našimi trgovskimi in administrativnimi centri. Obenem zahtevamo znižanje odušinskih tarif. Ako tega ne storijo »Jadroplov«, bo to storil nekdo drugi. Otočani ne bomo mirovali prej, dokler ne dosežemo evropskih prometnih zvez. n-o-č.

Iz zunanje politike.

* Z avtonomijo v Združenih državah. Unijski državni tajnik za trgovino Herbert Hoover se je nedavno v nekem pogovoru pečal s centralističnimi prizadevanji nekaterih in izjavil: »Nekateri ekstremisti bi hoteli, da naj federalna vlada prevzame vodstvo in upravo šol. Brez dvoma bi se s tem dvignila učna stopnja kake zaostale občine; toda odgovornost krajevnih činiteljev za šolo je eden izmed temeljnih pogojev za socialni napredek, saj je očitno kolike važnosti je razvoj lastne individualnosti vsakega posameznega dela, ako pomislimo, da je narod kot tak rezultat teh delov. Ako so pravice centralne vlade prekomerne, to ni toliko uspeh njenih vpadov v področje pravic posameznih držav kakor posledica prostovoljne odpovedi letih na pravice, s čimer se hočejo izogniti lastni odgovornosti; te države zlivajo vse svoje težave v očetovsko naročje Washingtona, misleč, da najdejo tu lažje zdravilo za vse, nego v lastnem prizadevanju. Toda posamezne enote se morajo preje ali pozneje premisliti in same rešiti svoje probleme; boljše je, da ta ali ona zaostane, nego da bi se vse navadile računati zgolj na federalno vlado.« — Zdravo bi bilo za naše centraliste, da o teh besedah ameriškega ministra nekoliko razmislijo.

* Herriotov unik v vprašanju poslanstva pri Vatikanu. Francoski ministrski predsednik Herriot je uvidel, da se je s svojo napovedjo o ukinjenju poslanstva pri Vatikanu prenačil. Po pogovoru, ki ga je imel z apostolskim nuncijem msgr. Cettijem, je lansiral v javnost zatrnilo, da se na odpravo vatikanskega poslanstva »zaenkrat« ne misli.

Politične vesti.

+ Liberalci in komunisti. Da se ne pozabi: JDS je imela na svoji volivni listi v Kranju moža, ki je bil kot komunist svoječasno reduciran. To je »Slovenec« prinesel v volivni borbi, a niti od laži živeče »Jutro« se ni upalo tega tajiti, dočim se je zaganjalo strastno in lažljivo v vse druge naše ugotovitve. V Belgradu pa Žerjav skuša vodilnim krogom dopovedati o zvezi komunistov s SLSi Komunisti na JDS-listi pa ne vidite! Hinavci!

+ Nekaj iz preteklosti narodnonapredne stranke. »Sloven. narod« se utegne spominjati na tisto znano debato v avstrijskem državnem zboru, ko se je v njem pralo perilo iz afere med dr. Šusteršičem in nemškim poslancem Steinom, ki je zaklical Šusteršiču »Dohar Zlindra« (Doktor Schlacke). Takrat je »Narod« pisal dolge kolone in vso debato ponatisnil v posebni brošuri, ki jo še hranimo. Dr. Šusteršič je takrat v dunajskem parlamentu sijajno pogorel s svojo zahtevo, da se izreče poslan. Steinu graja, in — kakor pravi brošura ob sklepu — Šusteršič je bil torej popolnoma obsojen. — Kaj če bi »Narod« tudi danes kaj zapisal o dr. Š. iz tiste afere, in iz govorniškega dvoboja v dotični seji parlamenta, ki se je bil med ljubljanskim drž. poslancem dr. Tavčarjem in dr. Šusteršičem? »Zlindre« mi sicer ne bomo tukaj mazali, ampak le osvežiti smo hoteli »Narodov« spomin z ozirom na njegovega sedanjega varovanca dr. Šusteršiča. Pač pa si ne moremo kaj, da ne bi navedli iz takratnega dr. Tavčarjevega govora tega-le: »Jaz sem, tega ne tajim, jaz sem dober Avstrijanec, dasi svoji lojalnosti in svojega katoličanstva, ki morda ni tako oguljeno, (veselost in pritrdjevanje), ki je morda boljše, kakor pri marsikom, ki tu pred menoj sedi, ne nosim na roki in na jeziku; jaz sem dober Avstrijanec, ker sem prepričan, da je obstanek celokupne države neizogiben življenski pogoj za moj mali narod, in če naj ne pride do tega, gospodje versnemci, da bodo nemški konji na potu k Adriji hodili po naših telesih. Že zato sem Avstrijanec in ne glede na kaj drugega.« — To je bila programatična izjava liberalne stranke po njenem takratnem voditelju podana oficijelno pred forum vsega sveta. Ta izjava je bila čisto odkrita in neizsiljena, navajamo jo pa zato, ker se »Slovenski narod« trudi dokazati, da njegova stranka ni bila avstrofilska. — Sicer pa, kdo ve, če ni imel dr. Tavčar nekoliko prav tudi glede katoličanstva dr. Šusteršiča?...

+ Prevedbe železničarjev. Železničarji so silno ogorčeni zaradi krivičnega načina prevedbe, ki se je izvršila po pragmatiki. To ogorčenje deli seveda vsa javnost, kajti prevedba je pravi škandal. Ni se jemal obzir ne na stvarne razmere, ne na službeno leta, ne na kvalifikacijo, sploh na nič. Zdaj pa avtentično izvem, da je dr. Žerjav dobil pred prevedbo seznam vseh železniških uradnikov in da je vsakega zaznamoval s »demokrat«, »klerikalec«, »komunist«, »socialist«, nakar je železniško ravnanstvo izdelalo prevedbo!

Beleške.

SLS in komunisti. Žerjavovjunsko časopisje še vedno pogreva staro zelje, da so klerikalci in komunisti »eno«. Mi smo povedali dovolj razločno, da branimo in bomo branili vsakega, komur se godi krivica, magari tudi orjunaše, če bodo delali z njimi tako kot delajo sedaj s »komunisti«. Kaj naj pa zdaj kar piše po »Jutru«, kar hoče. Kaj je kaj in laž je laž.

Strupen uvodnik je napisal včeraj »Slovenec«. Tako pravi »Narod«. Da bo strupa še nekaj več, povemo še eno vprašanje: Kdo vas je najbolj daval in moril? Odgovor: Nekdaj Hein — danes Kajin.

Kako pravijo ata? Ata pravijo, da smo mi nedosledni, ker na prvem mestu v včerajšnjem uvodniku pobijamo »žerjavoslavenstvo«, v drugem delu pa hvalimo »Orjuno« kot nekaj idealnega. Ata, ata! Vidite, to je tako: Orjuna je bila ustanovljena, kolikor je nam znano, iz idealnih ciljev, t. j. zaradi boja proti tujcem, elasti proti Italijanom in Nemcem. Če pa se je danes »Orjuna« izpremenila po »zaslugi« dr. Kajna v družbo, koje namen je klanje in pretepanje domačih slovenskih ljudi, potem izgleda stvar že nekoliko drugače. Tega pa ata seveda ne razumejo. Wir werden alt und dumm, kaj ne?

Dopisi.

BISEROMAŠNIK
DR. LAVOSLAV GREGOREC, KANONIK IN DEKAN V NOVI CERKVI NAD CELJEM.

Dandanes živimo le bolj za sedanjost in mislimo le na to, kar se krog nas vrti in odigrava. Na preteklost nas morajo opozarjati izredni dogodki in slavnosti. Tako nam vzbuja spomin na pretekle dni tudi izredno slavlje, katero obhaja prihodnji četrtek, 17. julija, starček jubilat biseromašnik dr. Lav. Gregorec, kanonik in dekan v Novi cerkvi nad Celjem.

Precejšen del razvoja politične zgodovine štajerskih Slovencev je v najožji zvezi z Nestorjem slovenskih doktorjev, kanonikom Gregorcem. Zato je prav, da se danes malo pomudimo pri njem. Rojen je bil 17. dec. 1839. v Desterniku, župnija sv. Urbana pri Ptuj. Svoje nauke je kot vedno prvi dovršil na gimnaziji in bogoslovnici v Mariboru, kjer je spoznal in vzljubil nesmrtnega Slomška. Še dandanes govori z največjim ganutjem o njem. Dne 17. julija 1864. je bil posvečen v mašnika in na Gregorevo l. 1868 promoviran v Gradcu za doktorja bogoslovja.

Leta 1869. je bil pozvan kot profesor na bogoslovnico v Maribor in je kmalu nato prevzel za dr. Ulago uredništvo »Slov. Gospodarja« in »Südslovenische Post«. Z izredno nadarjenostjo je dvignil ugled obeh listov do večje pomembnosti. Delal je neumorno, ne-sebično in požrtvovalno. Posebno se moramo čuditi neustrašeni brezobzirnosti, s katero je začel boj proti vladno gojenemu nemškutarsstvu. Kdor pozna mišljenje one dobe v vseh krogih, se mora čuditi res drzni odkritosti, s katero je začel bičati vladne krivičnosti napram Slovincem in kazati na prikrajšane pravice zatiranega ljudstva. S tem je izzval strahno sovraštvo užaljenega nemškutarsstva, ki je bilo z vladno pomočjo politično vsemogočno. Strahno so ga preganjali. On pa jih je bičal s samorastlo žaljivostjo in sarkazmom. Bil je mnogokrat na sodišču. Odgovoril je vedno samo slovenski. Večkrat so ga obsodili po krivem, dvakrat je sedel v ječi, a vkljub temu ga niso uklonili. A eno so dosgli. Zaradi krivično prisojene ječe, so nemškutarske oblasti zahtevale od nemško čutečega škofa dr. Štepišnika, da ga odpusti iz proforske službe. Vladinovski škof se je vdal. Nekaj časa je obdržal dr. Gregorec še uredništvo obeh listov, potem pa je prošil za župnijo Novo cerkev in jo tudi dobil. Kot urednik se je tako priljubil pri čitateljih »Slov. Gospodarja«, da so ga hoteli imeti v ptujskem, šmarškem, ormožkem volivnem okraju za svojega poslanca. Izvoljen je bil enoglasno. Celih 15 let je užival neomejeno zaupanje svojih volivcev. Bil je tudi na Dunaju nevstrašen zagovornik slovenskih pravic. Govoril je na premnogih taborov podobnih shodih ter oznanjal evangelijske narodne svobode. Posebno se je vedno zanimal za sodne in šolske razmere in je posebno bil po nemškutarskih uradnikih in učiteljih. V parlamentu je bil znal kot globoko naobrazen govornik. Mnogokrat se je odlikoval s sarkastičnimi medklci. Nasprotniki so se ga bali, prijatelji ga visoko čislali. Zaradi starosti je pustil burno in viharo javno življenje in odklonil nadalje ponujeno kandidacijo. A počival tudi sedaj ni. Še dandanes je vedno pri knjigi. Čisto še brez očali.

Dr. Gregorec je bil učen profesor in priljubljen učitelj. Cesar se je lotil, povsod je bil zaradi svoje temeljite in mnogostranske izobrazbe na svojem mestu. V vsem ga je vodila ljubezen do mile domovine in drugega materinega jezika, ki je bil tedaj le malo vpoštevan. Za to je žrtvoval boljše službeno bodočnost. Njegov slog je bil kratak in jedrnat, pred vsem pa lahko razumljiv. Za časopise je spisal neštete članke. Proti verskemu odpadništvu je spisal izvrstno polemično knjigo »Dr. Martin Luther, wie er leibte und lebte«. Spisal je šmarnice: »Mati dobrega svetca in mnogo drugega. V stolnici v Mariboru je oskrbel svojemu vzoru škofu Slomšku lep spomenik. Bil je po njegovem vzgledu velik mladolinjeb.

Vkljub svoji izredni nadarjenosti in neumorni vsestranski delavnosti kot urednik, profesor in poslanec, ni dobil plačila tega sveta, namreč odlikovanj. Da so ga prezirali v rajni Avstriji, je precej razumljivo, saj je deloval proti njenim namenom. Bolj čudno je to sedaj v Jugoslaviji. A eno plačilo mu ne izostane, namreč pri Njem, kjer ni pozabljenosti in pa hvalečnosti pri ljudstvu, čigar boljši bodočnosti je posvetil celo življenje. V svojih delih mož bo živel večno. Tudi mi mu kličemo danes ob njegovi biserni sv. maši: Slava Ti, na mnoga leta Bog Te živi!

* * *

Kranj. Odstranitev g. kateheta Žužka je sedaj precej zelo pojasnjena. JDS arji so ga hoteli odstraniti, ker njemu pripisujejo krivdo, da je tako malo sokolov in sokoličev. Saj je — tako se govori po mestu — gospa Janja Miklavčič nekoč tarnala v IV. dekliškem razredu nekako takole: tako lep Narodni dom imamo, pa tako malo sokolic. In hipoma vpraša: katere so orlice? — Delovanje g. kateheta v šoli in izven šole je bilo pač tako, da si je znal pridobiti srca mladine in vpliv nanjo, pa že zato marsikak učenec ni maral biti sokolič, da bi ne žalil svojega dobrega kateheta. Vestno je gledal tudi na to, da so bili šolski otroci redno pri nedeljski službi božji, na kar seveda sokol ne gleda. 6. t. m. n. pr. je imel sokolski naraščaj izlet. Ob četrta na 7 so se odpeljali na vozež nekam — a sv. maše: kje je bila? — In ker je g. katehet zahteval, kakor je njegova dolžnost, nedeljsko sv. mašo in ker pametni starši niso puščali otrok k sokolskim prireditvam brez sv. maše: zadene vsa jeza kateheta. Proč mora! — Posebno se je postavil pri tem Likozar Joško, sin trgovca g. Likozarja. Tisti večer, ko je bila sklenjena odstranitev g. Žužka, se je hvalil neki gospe: »Je že sklenjeno, odletel bo.« Iz tega smemo sklepati, da se je on zelo zavzel za to. In vendar je bil g. Žužek dolga leta domač prijatelj

v Likozarjevi družini! Naj si ta fini nastop imenovanega — ki je seveda tudi sokol in orjunaš — zapomnijo vsi naši somišljeniki, da vedo, koliko je zaupati liberalcem!

Kranj. Mestna hranilnica v Kranju naj se zahvali JDSarjem, če izgubi med ljudmi zaupanje. Dan pred občinskimi volitvami se je pojavil na rumenem papirju tiskan volivni listak »Zelo kontent«, koder nekdo priobčuje podatke o kreditu gospodarjev »Malkontentov« pri Mestni hranilnici in sicer 13 imen z natančnimi številkami ter event. pripombo: brez hipoteke. — To je nezaslišno, da denarni zavod sam objavi svoje upnike! To se vendar pravi zlorabljeni zaupanje, katero ima dotični v Mestno hranilnico, da se ob prvi priliki objavi; N. N. toliko in toliko kredita! Hvala lepa! Pogrešamo pa imena JDSarskih upnikov in njih vneske; strahno smo tudi radovedni, ali so tudi njih krediti brez kritja? To bi bilo zanimivo vedeti! Potem bi kmalu razumeli tisto mrzlično gonjo za mandate nekaterih naših velmož iz obeh žlaht. Ali ne marate, da bi vam drugi gledali v gospodarstvo Mestne hranilnice? To že »diši«! — Ampak fino ste naredili s priobčenjem kreditov svojih političnih nasprotnikov! Kavalirski, to pa to!

Iz Lesc. V sobotnem »Slovincu« se nekdo hujuje, češ, da nihče ni grozil s požigom, če pride do incidenta ob priliki razvrtja orjunskega prapora. Mi pa vemo, da je to grozil g. M. vsakomur, kdor ga je hotel poslušati. Ne opravičujte se sedaj, ko smo vas za jezik prijeli. Sedaj vas je seveda sram, ko ste imeli priliko obćudovati discipliniranost naših ljudi, ki se za vsa vaša izzivanja niso čisto nič zmedli. Naj bo povedano še to, da so se Orjunci tudi v Lescah izkazali kot izvrstni kavalirji. Pri Legatu, ki je sicer demokrat in menda tudi sam Orjunc, so pili in jedli in — odšli na vlak. Natakariče so jih prosile in klicale za njimi, naj poravnajo cehe, pa se še zmenili niso. Natakariče so vpile potem, da bo morala orjunska organizacija poravnati škodo. Seveda boste trdili, da tudi to ni res. Pa je preveč ljudi videlo in slišalo ta prizor.

Krško. (Odmevi zadnjih občinskih volitev). — Ni drugače, popečati se moramo še enkrat nekoliko z našimi volitvami in lednim curkom, ki je ohladil hrbišča naših naprednih sil. Sedaj samo tuhtajo o pritožbi. Imeli so 10. t. m. pri peku Jermanu sestanek v ta namen, toda hudomušneži pravijo, da so imeli le pogrebščino za političnim jedesarskim kadavrom. Pri vsem tem pa si ubijajo napredne glave in volajo z naprednimi nosovi, kdo je meščane tako točno pogruntal v »Slovincu«. Ni prav, da se jih je nazivalo »porgarje«; taki so bili le takrat, ko so bili še nemškutariji, sedaj pa so vsi veliki jugoslovanski nacionalisti. No, vsi skupaj pravega dopisnika ne potuhtajo in ga ne bodo, ker ni nobeden od tistih, ki jih dolže. — Naj torej povemo še, kako so bili gotovi svoje zmage. Oče dr. Romik, ki je menda tudi že pozabil, da ima z občino še nek obračun v zlatih avstrijskih kronah, je hotel na dan volitev s šopkom na ponosnih — posebno za občinsko hranilnico vnetih prsih, in je že naročil godbo gasilnega društva in spkolske fanfare za slovesni obhod po mestu v proslavo zmage naprednih sil in za podoknico zaslužnemu svojemu nasledniku v šestem kolenu — županu Joškotu Pfeiferju. Tudi »štuke« so imeli že nabasane za »puf, puf, puf«. Aumanov pa je bil za »Beobachterja«, ki naj bi dal signal za bobneči ogranji. Oj smole! Smodnik je zmočil ledeni curek in v fanfarah in godalnih so zmznili glasovi, kakor nekoč Pavlihi blagega spomina. Pa te trobente ne bodo trobile same, kot nekdanj Pavlihine, četudi se stajajo zmznili glasovi v njih. So pač drugi časi, in gumijeve frnikule prav čedna iznajdba, ker se mečejo tja, kjer jih je več. Če bodo hoteli nasprotniki še kaj rogovilliti, jim povemo tudi, kako se je obnašal Rihard Engelsberger proti našim zavednim volivcem. Pa še to: Nečuvno je, da razmaša neki gospod okrog nele neverjetno, temveč naravnost bedasto vest, da bo zopet župan — Joško Pfeifer. Za tako zabite krških okoličanov vendar ne bo nikdo imel, da bi volili župana iz one stranke, proti kateri je bil v prvi vrsti naperjen volivni boj, pa naj se peha zanj kdorkoli hoče. Sicer bomo o priliki morali skoro gotovo še enkrat pisati o krških volitvah, zato pika na koncu teh vrstic še ni zadnja. — Pika.

Rogaški koncert. Pisec članka v »Taboru« z dne 5. in 19. junija t. l. naj služi v pojasnilo, da se je preglednik fin. kontrole Kerndl le povodom službenega opravila omenjenega koncerta udeležil, ker danes je vendar že vsakemu otroku v Jugoslaviji znano, da ima take in enake prireditve finančna kontrola radi veselice takse nadzirati. Zato je vpitje proti ob pristojnega okrajnega glavarstva dovoljeni prireditvi in nadziranju te prireditve po finančni kontroli, interesom drž. blagajne nasprotno, vrh tega pa gola hinavščina in čim osebnega maščevanja od strani ljudi, ki za »nacio« kričijo, ničesar pa zanjo ne naredijo. Kar se nadalje tiče članka z dne 18. junija t. l., je staro sovraštvo in maščevanje napram Kendlovi ženi, ki je bila enkrat že sodnijsko kaznovana. Končno še vprašamo, zakaj »Tabor« v prvoomenjenem članku navaja samo gotovo število in ne vseh imen Slovencev, n. pr. g. okr. sodnika Ustra, poštnega uradnika Lopkova, tajnika okr. zastopa Dularja itd., ki so se tega usodepolnega koncerta udeležili?

Poskusite!

JAN KASTER
CACAO

Dnevne novice.

— Kmetička Zveza za kranjski okraj ima redni letni občni zbor dne 4. avgusta ob 11. v Ljudskem domu v Kranju. Poleg običajnih točk so na vspeh poročila poslancev. — K mnogostevilni udeležbi vabi odbor.

— Slavna državna uprava Gola in čista ter za državnega uslužbenca (izvzemši one v višjih skupinah I. kategorije) žalostna resnica je, da je razlika med prejšnjimi in novimi prejemki naravnost malenkostna, posebno za uradništvo v III. kategoriji, ki ima isto pravico, da živi primerno stanu, kakor vsak minister. Povišek v plači ne znaša pri nekaterih niti toliko na mesec, da bi si kupil s tem srajco, kaj se novo rjuho ali odejo. Stari dolgi se vedno tarejo nižjo uradniško paro, in »poviški« prejemkov zadoščajo jedva za plačevanje obresti dolgov, če je imel kdo toliko kredita, da se je sploh mogel zadolžiti. Sedaj pa prihaja ravno ob času, ko dinar pada in cene, četudi ne rastejo, pa gotovo ne padajo, vest, da z izplačilom onih diferenc, do katerih imajo državni nameščenci že od 1. oktobra 1923 postavno pravico, — ne bo nič! Ne tako, odločujoči gospodje! Mi dajemo kralju, kar je kraljevega, državi, kar je njenega, dajte tudi nam, kar je našega, da vsaj nekoliko zamašimo stare luknje in plačamo dolgove. Naj ne ostane naš klic zaman. Ni drugače, treba je, da povemo to javnosti, kar nam teži srca. Upamo, da nam tega tudi ne bodeta štela v zlo niti šef policije niti državni pravdnik, kakor tudi ne tega, če povemo, da uradništvo politične uprave (sedaj »policije«) sploh še ni prejelo dekretov o prevedbi, da torej niti ne ve, pri čem je. — Uradniki.

— Prevedba bivših južnih železničarjev pod državno ravnanje v Ljubljani. Ko je država prevzela južno železnico, se je začelo veliko govoriti o pragmatiki in prevedbi. — Veselili smo se, da se naš gmetni položaj izboljša, toda pričakali smo veliko razočaranje. Pri prevedbi se je zgodila vnebovpijoča krivica skladiščnim slugam, ki opravljajo večnoma uradnike in skladiščnike odgovorne službe. Po novi prevedbi so ostali »služitelji«, tako da so v gmetnem položaju napram dragini veliko slabšeji kakor poprej. Nasprotno so nakladniki prevedeni v »zvaničnike« II. kategorije, dasi istotako spadajo v skladiščno službo. Ravno ista krivica se je zgodila svetilničarjem, kateri so poprej spadali v eksperimentalno službo, zdaj pa spadajo v administrativno. S tem so prikrajšani za 20 odstotkov pri osnovni in položajni plači, in so ostali v kategoriji služiteljev. Dovoljujemo si vprašati vodstvo ravnateljstva državnih železnic, zakaj gori navedeni niso prevedeni v zvaničnike II. kategorije? Dotičniki so prikrajšani pri vseh plačah, osnovni, položajni ter stanarini, najbolj pa pri osebnih draginskih dokladah, kjer znaša razlika s prejšnjimi 60 do 90 dinarjev. Kaj so vendar te kategorije zakrivila, da so kaznovane nasproti drugim, ker je vendar draginja vse enaka? Upamo, ter prosimo, da se nam ta vnebovpijoča krivica čim prej popravi. — Vsi prizadeti uslužbenici.

— Postopanje z vojak. Somisljenik nam piše: Pred kratkim sem se po opravih mudil v Belgradu. Prišel sem mimo vojašnice konjeniškega polka kralj. garde, sem postal, ker so se ravno vršile vežbe. Nisem se stal dve minuti, ko se nudi nerazveseljen prizor. Dva vojaka sta menda nekaj napačno naredila, vsled česar je poveljujoči častnik zavihtel svojo sabljo in z vso močjo udaril z njo po glavi najprej enega in nato še drugega vojaka. Ne vem, ali sta bila vojaka Srba, Hrvata ali Slovence; na vsak način pa sta človeka in naša državljana in tako postopanje je škandal in popolnoma nedopustno. Na srečo je gotovo, da je med častniki velika večina človekoljubnih poštenih mož, ki jim lastna vest brani tako sramotno postopanje nasproti podrejenemu moštvo. Vendar mora biti vojno ministrstvo pozorno in skrbeti za to, da se taki slučajji strogo kaznujejo, da bodo v naši slavni in lepi armadi taki slučajji popolnoma izključeni.

— Na kat. univerzi v Solnogradu je dne 10. julija bil promoviran za doktorja sv. pisma gospod Janez Evang. Kociper, gimnazijski profesor v Mariboru. Vsi prijatelji iskreno čestitamo!

— Kranjska gimnazija v nevarnosti. Res je, da je težko verjeti kaj takega, a glasovi nočejo utihniti: kamorkoli greš, te kdo spomni na to. Za kar so se naši očetje toliko in s takimi žrtvami borili, naj preneha? Praviijo, da nameravajo gimnazijo polagoma preustrojiti v neke vrste obrtno šolo, ali puškarsko ali pa tekstilno, kar bi bolj kazalo. Tako se sliši! Pa komu bi to bolj kazalo? Vsem tistim, ki imajo še premalo dobička od novih predilnic in puškarske šole, od gimnazije pa nič: to je spet izvestna, nikdar denarja sita — žlahta. Od teh ljudi pač verjamemo, da bi bili zmogni takega početja. Radovedni smo le, kako se bo novi gymn. ravnatelj postavil proti tem nečuvnim nakanam. Sam tudi še ravnatelj na puškarski šoli, po milosti Žerjavovi in kranjske žlahte gimnazijski ravnatelj: ali se bo ustaval ali se bo podal? Počakajmo, ali gledali bomo s paznim očesom, ker gimnazije pa ne damo za nobeno ceno ne! Bodo pa že še prej drugi izginili nego gimnazijal.

— Smrtna kosa med rojaki v Ameriki. V naselbinah blizu La Salle, Ill., je 29. m. m. umrl eden prvih tamkajšnjih slovenskih naseljencev John Culjan. Pokojnik je bil po ro-

du Primorec, a je mnogo let živel v Št. Petru pri Novem mestu. V Ameriko je prišel pred 35 leti in si tekom let zgradil lasten dom na prijaznem gričku pri La Salle, malo nad železniško progo Rock Island. Bil je vrl krščanski mož in stebel tamkajšnje slovenske naselbine, ki ga bo težko pogrešala. N. v. m. p.!

— Nov slovenski odvetnik v Ameriki. Na vseučilišču De Paul v Chicagi je bil dne 18. junija t. l. promoviran za odvetnika čikaški Slovenec Konrad Ivančič, sin vrle Slovenke ge. Ivančič. Mladi slovenski odvetnik otvori svojo pisarno v Chicagu.

— Smrtna kosa. V Višnji gori je včeraj nagle smrti umrla gospa Mici Pungartner roj. Potokar. Svetila ji večna luč!

— Obsodba orjunske akademike v Zagrebu. Radi udeleževanja pri izgrelih in pretepih je akademski senat zagrebske univerze kaznoval sledeče akademike-orjunce: Jakoba Borčiča na izgon z univerze za dobo enega semestra; Edo Buletu in Berislavu Angjelinoviču se ukine pravo promocije za eno leto. Poslednji izgubi pravico promocije sploh za vedno, če bo se še nadalje udeleževal orjunske akcije. S strogim ukorom so kaznovani Manfred Peštovič, Čedomil Plavšič, Milenko Hodžič, Mihajlo Živkovič in Mirko Drenovački. Zagrebski režimski listi, posebno »Riječ« radi te upravičene obsodbe največjih orjunske pretepačev napadajo akademski svet ter ga imenujejo politično ekspozituro blokašev.

— O trgovini Engelsebeger na Krškem se nam poroča, da pokojni Rupert Engelsebeger ni prišel kot ubog krščen nemški jud v Krško, ampak je bil domačin, rojen in krščen v sedanjem Vidmu kot sin katoliških starišev. Veletrgovina Engelsebeger je krščanska in kot taka stoji izven političnega boja. Pač pa je član trgovine Rihard hud demokrati vsaj, za kar pa trgovina kot taka prav nič ne more.

— Zavogljje pri Sostrem. Strašno nevihto s točo smo imeli 14. julija med tretjo in četrto uro. Polomila je več sadnih dreves in oklestila nezrelo sadje. Nekemu posestniku je prevrnila voz pšenice izpod kolesa na cesto. Napravila je veliko škode zelnikom, žitu, koruzi, prosu, krompirju in fižolu.

— Toča je pobila v okolici Vrhnike v četrto uri vse poljske pridelke, posebno pa sadje. Najbolj je prizadeta vas Stara Vrhnika. Bilo je tudi uničeno polje okoli sv. Trojice.

— Letoviščarjem. Vsem onim, ki žele preživeti čas svojih počitnic ob morju, priporočamo naša znana kopališča in letovišča na Gornjem Jadranu. Omenimo, da imamo samo u Hrvatskem Primorju 13 večjih kopališč z modernim komfortom in z vsemi ugodnostimi. Morske, solčne in peščene kopelji, ribolov, izleti po morju in kopnem nudijo vsakomur dovoljno izpremembo in zabavo ter se mu neizbrisno utišajo v spomin. Tudi onim gostom, ki hočejo dalj časa na morju, bo ustrezno. Ako se jih prikladi dovoljno število, se jim stavi na razpolago ladja, ki jih povede po celim Jadranu in na kateri imajo gostje vso preskrbo za izlet določeno dobo. V takih slučajih imajo gostje povsodi prosto kopanje, ribolov it. Natančnejše informacije dobi vsakdo pri »Savezu kupališča itd.« Sušak.

— Ogenj. V nedeljo, dne 13. julija zvečer ob pol 11. je jel goreti pod Marije Odar (Kupke) v Mošnjah. Pogorela ji je tudi hiša. Poginila je krava, svinja in več prašičkov. Sosedu Jožefu Pristavcu sta pogorela hlev in hiša. Kravo in prašička je rešil. Kokoši so poskakale v peč in se otele. Zavarovana sta bila oba, pa prenikzo. Ugodnemu vetru in gasilcem iz Mošenj, Radovljice, Hlebic in Begunje se imamo zahvaliti, da ni pogorelo središče vasi. Med pogoriščem in cerkvijo stoji samo Pernuševa hiša.

— Poroka. Alojzij Cvar, železniški uradnik v Subotici in Franica Bartol, učiteljica v Šmihelu sta bila 9. t. m. poročena na Brezjah.

— Občina Zagorje ob Savi razpisuje oddajo zgradbe I. nadstropja na občinsko hišo št. 56, ter prezidavo v občinski hiši št. 60 v smislu načrtov, ki so pri županstvu na upogled razpoloženi. Ponudbe naj se vpošljejo do 31. julija 1924 na županstvo Zagorje ob Savi. Delo se odda onemu, ki stavi najnižjo ponudbo. — Županstvo Zagorje ob Savi.

— Nesreča. Lavrič Jurij, 55 letni lesni delavec, je v gozdu pri Rakitnici na Dolenjskem podiral drevje. Med delom mu je padla smreka na desno nogo in mu jo zlomila. Prvo pomoč mu je nudil g. dr. Schiffer iz Ribnice, nakar so ponesrečenca prepeljali v ljubljansko bolnico.

— Tifus v Osjeku. V Osjeku se silno širi legar. Oblast se peča z načrtom, da izvede prisilno cepljenje proti legarju.

Štajerske novice.

— Kako »Slovenski narod« dela zase rekamo. Ljudem v Mariboru pošiljajo zadnje dni sledeča pisma: »Vaše blagorodjel Da Vas seznanimo z našim najstarejšim slovenskim dnevnikom, dovolili si bomo pošiljati Vam »Slovenski narod« nekaj časa na ogled. Priporočamo, da deluje »Slovenski narod« v pravcu državne edinosti in narodne skupnosti, prinaša vsled svojih dobrih zvez najboljše informacije v političnem in gospodarskem oziru, poučne članke in dopise z vseh večjih krajev naše države. Opozarjamo osobito na to, da je pričela te dni izhajati v »Slovenskem narodu« izvirna dramska pesnitev »Rože ob

potu« znanega pisca dr. Ivana Robide; ta pesnitev je povzeta iz ljubljanske zgodovine. Dalje priobčimo izvirno novelo »Kri na jeklu« izpod peresa prvega našega romanopisca Vladimirja Levstika. Upamo, da Vam bo list ugaljal in da nas počastite s svojo cenjeno narobno. — »Slovenski narod« je pozabil dostaviti, da je postal vseskozi tribilo dr. Žerjava, ki pusti v njem odkladati največje smeti, katerih si niti »Jutro« ne upa objaviti. Pozabil je tudi dostaviti, da ni več »Slovenski narod«, ampak da sovraži vse, kar je slovenskega. Tudi njegove informacije so zanič, vsebina pa surova in dolgočasna obenem. Štajerski Slovenci! Naročajte »Slovenca«, ki je edini slovenski dnevnik!

— Sprejem Poljakov v Mariboru. 14. t. m. popoldne se je pripeljalo v Maribor z brzovlakom kakih 100 poljskih oficirjev, da obiščejo posamezne kraje Jugoslavije. Mariborski Slovenci so priredili gostom prirčen sprejem. Na kolodvoru se je zbrala množica ljudi iz mesta in okolice z zastopniki raznih korporacij. Poljake sta pozdravila župan Grčar in namestnik velikega župana Iapvca. Nato je mestna občina pogostila poljske goste v kolodvorski restavraciji. Ob pol 3. uri so se gostje med burnimi ovacijami odpeljali proti Zagrebu.

— Industrijsko-obrtna razstava v Mariboru. Dne 11. t. m. ob 8. uri zvečer se je vršila v restavraciji Kosovo prva seja odborov za letošnji Industrijsko-obrtno razstavo. Izvolili so se ožji odseki, ki bodo prevzeli priprave za razstavo, in sicer: izvršilni odbor, razstavno tehnični odsek, finančno gospodarski, stanovanjski, veselični, propagandni in prometni odsek.

— Aretacije komunistov v Mariboru in okolici se še vedno nadaljujejo. Policija skupno z orožništvom vsak dan vrši hišne preiskave pri »nevarnih« delavcih v Pobrežju, Studencih in drugod. V Rušah je bil zopet aretiran delavec v tamošnji tovarni za dušik Alojz Strnad. Dolžijo ga, da je razširjal med prebivalstvom komunistične letake.

— Smrtna nesreča. Anton Drobnič, kmet v Lakmarjih pri Šmarju, je peljal od svojega sosedu proti domu voz sna. Na strmini je zavora nenadoma odpovedala in voz je z vso silo zdrčal v dolino. Drobinc je skušal kolesa ponovno zavreti, pri tem pa ga je ročica zadela v glavo, da je obležal na mestu mrtve.

— Roparski umor v Hočah. V Hočah pri Mariboru so dne 14. t. m. našli ljudje, ki so šli jutraj na delo, ležati za pokopališčem nekega moža, za katerega se izprva nihče ni znenil, misleč, da je kak pijanec. Končno so si ga vendar od bližje ogledali ter opazili, da je mrtve. Nekateri so spoznali v njem nekega zidarja iz Hoč; zvečer je dobil neko izplačilo, baje v znesku 16 tisoč dinarjev. Ker pri mrtvem niso našli denarja, je očitno, da so ga ubili neznan storilci ter oropali. Truplo ima na vratu veliko rano, zadano z nožem.

Ljubljanske novice.

— Kakšni elementi se zbirajo v Orjunih! Kakor smo že včeraj poročali, so štirje Orjunski aretirali »komunisti« Lukeka in ga odpeljali na policijo. G. Lukek, ki ni noben komunist, se je vračal od sv. Kristofa domov, nakar ga srečajo njegovi osebni nasprotniki zdaj vsi pri Orjunih. To so junak temne preteklosti Milan Srečnik, hlapec Vojnovič pri sladoledarju Trpinu, pekovski pomočnik pri peku Mežnaršiču, na Tržaški cesti in brat znanega nam Tišlerja s Koslerjevega vrta. Srečnik je jezen na svojega bivšega prijatelja Josipa Lukeka, ker noče več z njim občeavati. Zato se je tudi pozneje po drevedoru bahal, češ, jaz sem ga pustil aretirati in jaz ga bom notri potlačil, da si bo zapomnil. Srečnik se je zato zapisal v Orjuno, ker se boji svojih prijateljev radi svojih pustolovskih razmer z raznimi ženskami lahkomišljenega vedenja. Ker je ta aretacija bila privatnega značaja, je policija Lukeka takoj izpustila. Zdjaj se vidi, kakšne člane ima Žerjavova Orjuna, kateri vedno iščejo novih incidentov. Srečnik grozi da bo takoj vsakega, kdor ga napade, ustrelil in pravi, da brez revolverja nikdar ne hodi in tudi hodil ne bo. Vprašamo policijo, zakaj tega človeka, ki areтира po cesti ljudi in jih pelje na policijo, ne areтира? Žerjav pa je lahko vesel na take člane svoje Orjune, ki se rekrutirajo iz nižnj ljubljanske družbe. To so danes po Žerjavovi zaslugi »nacionalisti«!

— Samooblastna hišna preiskava. Gosp. Pavel Keršič, posestnik in občinski svetovalec SLS, stanujoč Ižanska cesta 30, nam poroča: Dne 14. t. m. popoldne ob 17. uri sta prišla k meni dva možka, civilno oblečena, ki sta se predstavila kot pooblaščenca policijskega ravnateljstva in napovedala hišno preiskavo. Izročila sta odlok polic. ravnateljstva, ki naznanja, da se izvrši hišna preiskava, katere je poverjena policijskemu kanclistu Martinu Nedog. Odlok ne nosi številke niti nima uradnega pečata. Pač pa je odlok pisan na tiskanem obrazcu. G. Keršič prvi hip ni sumil kake prevare ter je »policijskima organoma« takoj odprl vse predale in omare. Organa sta vse pregledala. Našla nista ničesar, kar sta morda iskala in tudi nista ničesar vzela s seboj. Nato sta pogledala še v drugo sobo, kjer pa nista podrobneje preiskavala. Nato sta velela g. Keršiču podpisati potrdilo o izvršeni preiskavi, ki sta jih podpisala tudi sama in pustila eno g. Keršiču.

ču, drugo pa vzela s seboj. Podpis se glasi: Nedog, pol. kancl. Vrečar (dostavek nečitljiv). Nato sta možka odšla. — Dotična tiskovina se nahaja v uradništvu »Slovenca«.

— Krščanskim gospodinjam! Podružnica SDZ za Ljubljano prosi vse verne gospodinje, ki bi bile pripravljene sprejeti enega ali več dijakov na stanovanje ali hrano oziroma oboje, da se zglase ustmeno ali pisмено javijo svoje naslove in drugo na naslov: Podružnica SDZ, Ljudski dom, II, Ljubljana. Ustmene prijave so mogoče vsako sredo in soboto od 10. do 12. ure. — Tajnik.

— Ali je res? Da ima g. sanitetni inspektor dr. Katičič v nekdanji deželni — sedaj po državi uzurpirani bolnici nele pravredno stanovanje najbrž za »božji lonc«, temveč da ima to stanovanje tudi opremljeno z bolničnim inventarjem? Ali je res, da rabi celo posteljno perilo in odeje iz bornih sedanjih zalog bolnice? Ni res, se utegne glasiti odgovor. Vendar pa bo govorica le resnica, ker so razne stvari znane raznim ljudem. Z bolniške manjka seveda vsega.

— Prodaja kruha. Pišejo nam: Vojna je minila in gospodarstvo se vrača v redne razmere. Naše pekarnice pa ne mislijo na normalizacijo in še vedno prodajajo kruh brez vrečic ali drugega papirja. Po drugih državah veljajo predpisi, da se mora kruh izročiti kupcem zaviti in to v popolnoma čist svilen papir. Čas bi bil, da se tudi v naših pekarnah uvedejo zopet civilni trgovski običaji.

— Za žrtev orjunaškega divjaštva delavca Juvana je darovala Delavska zveza na Viču 232 dinarjev, za kar se najpristnejše zahvaljujemo. Delavec pri Zabkarju pa so prinesli za teden 251 Din. Prosimo vse človekoljube, da se uboge žrtve spominjajo in se vsem dobrotnikom toplo zahvaljujemo.

— Tedenski zdravstveni izkaz. V času od 6. do 12. julija 1924. je bilo v Ljubljani rojenih 28, mrtvorojenih 1, naknadno prijavljena 3 rojstva; umrlo je v tem času 10 oseb, od tega 5 tužcev. Vzrok smrti v 2 slučajih jetika, v 1 pljučnica, v 1 zastrupljene rane, v 1 srčna hiba, v 1 rak, ostalo drugi naravni smrtni vzroki.

— Nalezljive bolezni v Ljubljani. Od 6. do 12. t. m. so bili v Ljubljani naznanjeni sledeči slučajji nalezljivih bolezni: 1 slučaj davice, 1 škrlatice in 1 trebušnega legarja.

Prosveta.

— pr Nove šolske knjige. Pravočasno do začetka šolskega leta izideta sledeči srednješolski učni knjigi: Zemlja je pis za nižje razrede srednjih šol. Spisal prof. Josip Kržišnik, Zgodovina srednjega veka za višje razrede sred. šol. Spisal prof. Josip Bučar.

Cerkveni vestnik.

— Duhovne vaje za duhovnike. Za gospode duhovnike, ki niso pozvani na škofijsko sinodo, bodo skupne duhovne vaje zadnji teden meseca julija in sicer v zavodu sv. Stanislava. Začele se bodo v ponedeljek, dne 28. julija in dokončale v petek, dne 1. avgusta. Gospodje, ki se bodo teh duhovnih vaj udeležili, naj se do 25. julija prikladi škofijskemu ordinariatu ali pa pri upravi zavoda v Št. Vidu pri Ljubljani.

Učiteljski vestnik.

— Vsem kompetentom v vednosti. Ministrstvo prosvete je izdalo naredbo, s katero ukinja poravnavo selitvenih stroškov, ako je kdo prestavljen na lastno prošnjo. Zakaj ni ministrstvo izdalo te naredbe že prej? Marsikateri bi si bil premislil in bi ne bil izdal po nepotrebnem toliko za kolke. Sigurno je, da bodo sedaj nekateri umaknili prošnje, ker bi se ne mogli seliti na lastne stroške.

— Kako se sedaj oddajajo službe. Prosvetni oddelek v Ljubljani stavi dvo-predloge (ne več tro-predloge) ter vpošlje svoje predloge v ministrstvo prosvete z vsemi prošnjami. Tam imajo nastavni svet, obstoječ iz 2 radikalov in enega demokrata. Predsednik tega nastavnega sveta je radikal. Nastavni svet pregleda predloge prosvetnega oddelka ter stavi zopet svoje predloge ministru. Tako se postopa pri vseh onih, ki imajo nad 14 let službe. Oni, ki še nimajo 14 let službe pa so izročeni na milost in nemilost gospoda ministra Pribečeviča. Če je v resnici tako, tedaj imajo tudi učitelji z radikali še nekaj upanja, le za učitelje — Slomskarje — je šel vsak upo — vodi. Premeščanja pa menda niso izključena. Položaj bode razčiščen v kratkem.

— Iz uradne okraj. konference v Cerknici. Nadzornik P. je vpokojen in je imel na okraj. konferenci svoj poslovljni govor, v katerem je posebno povdarjal to, da ga veseli, ker ni v njegovem okraju nobenega učitelja, ki bi ne bil vnet državljan. Vstane pa ti znana notranjska nestrpnost K. in začne otepati okrog sebe: so, so, so! Neki Slomskar pa ga pozove, naj takoj navede imena. Možu zmanjka takoj sape in besed, da — kar obsedi. To naj bo našim ljudem za zgled, da bodo povsod zahtevali imena in se ne pustili obsojati pavštalno od kakšnih starih klepetulj. Na okraj. konferenci v Krškem pa ga je zelo lomil šentjanski Brce. Iz polomije ga je potegnil sosed njegov, ravnatelj Cunaček, ki je tako lepo govoril, da so mlajši tovariši povpraševali — če ni morda klerikalec.

Gospodarstvo.

Ivan Avsenek:

Stanovanjsko vprašanje pred angleškim parlamentom.

Angleški parlament se je začetkom junija bavil s tem, kar pri nas imenujemo stanovanjsko vprašanje. Že postanek te debate je značilen za angleško razmere. Oblast ima v rokah Delavska stranka, ki se resno trudi, da izvede vsaj nekaj svojih volilnih obljub. Na vlado jo je spravila predvsem angleška politična javnost, ki ji prizna bodočnost in je radi tega tudi zahtevala, da se Delavska stranka privadi na upravljanje državnih poslov. Delavska stranka dosedaj še ni imela državnega krmila v svojih rokah in si še ni mogla nabrati nobenihkušenj, kako je treba državo upravljati. Ker pa je angleška javnost prepričana, da bo ta stranka v bodočih desetletjih najbrž morala še večkrat prevzeti vlado, zato se je postavila na čisto praktično stališče: iz zadnjega volilnega boja so izšle vse tri merodajne stranke s skoraj enako močjo; Delavska stranka ima predvidoma še največ bodočnosti, zato ji je treba dati ravno sedaj priliko, da se seznani z državnim aparatom. Iz teh čisto priprostitih razlogov je sedanja rešitev zadnje vladne krize na Angleškem našla splošno odobravanje. Iz istih razlogov spremlja angleška javnost tudi vse sedanje delo Delavske vlade z blagohotnim odobravanjem. Tudi tam, kjer je parlamentarna opozicija kritizirala, je kritika zelo obzirna in se vedno sklicuje na to, da ima pred sabo vlado, ki šele privrkat vodi državo.

Naravno je, da se je tudi debata o stanovanjskem vprašanju vršila zelo mirno in obzirno. Značilno za angleško miselnost je, da so najprvo določili meje temu problemu, ki ga ne imenujemo stanovanjsko vprašanje, ampak »hišni problem«. Praktičnega Angleža namreč nič ne briga, koliko in kakšna stanovanja so potrebna, njegova glavna briga je, da ustvari tak gospodarski položaj, da se bo zidalo dosti hiš. Omejili so ta problem na sledeči način: L. 1891 je bilo na Angleškem okoli 33 milijonov ljudi, stanovali so v približno 6.270.000 stanovanjih; L. 1911 je imela Angleška nekaj manj kot 41 milijonov ljudi, stanovali pa je bilo okoli 8.200.000. Za približno 8 milijonov novega prebivalstva so torej v 20 letih sezidali približno 1.900.000 novih stanovanj. Na tej podlagi so izračunali, da bo Anglija potrebovala v prihodnjih par desetletjih okoli dva in pol milijona novih hiš.

Problem je bil torej v številkah zelo jasno orisan. Nastane samo vprašanje, kdo jih bo zidal in kako bodo zidane. Pri debati o tem vprašanju so se takoj pokazale načelne razlike posameznih političnih struj. Značilno pa je, da je vsaka struja imela pred očmi oni osnovni gospodarski zakon o ponudbi in povpraševanju, ki je merodajen za naš sedanji gospodarski red. Kdor je posegel v debato, je ponavljal, da bo vsaka rešitev hišnega problema iluzorična, če se ne opre na zakon o ponudbi in povpraševanju. Ta zakon pa pravi: V hišnem problemu na Angleškem je povpraševanje dano z zgoraj navedenim številom potrebnih novih hiš. Treba je torej urediti samo še ponudbo, ali z drugimi besedami: skrbeti je treba, da bo stavbeno gibanje tako močno, da bo zadovoljilo to povpraševanje. Tu sta se pokazali dve približno enako močni struji. Prva je trdila, da se ponudba in povpraševanje trajno lahko reguli-

rata samo z najemninami in da je treba torej najemninam dati prosto pot, t. j. če bo najemnina postala tako visoka, da bo podjetnik prišel pri kapitalu, ki ga vtakne v nove hiše, na svoj račun, potem bo že privatna podjetnost sama skrbela za zadostno ponudbo. Druga struja je sicer v načelu priznala pravilnost tega naziranja, vendar pa je bila mnoga, da je treba ustvariti neko prehodno stanje, ki mora v njem država imeti svoj vpliv na najemnino. V dobi tega prehodnega stanja mora torej država imeti zakon o ponudbi in povpraševanju v svojih rokah. Če pa si država že pridržijo to pravico, mora pa tudi prevzeti dolžnost, da dvigne ponudbo kolikor mogoče visoko.

Temu drugemu naziranju se je pridružila tudi Delavska stranka, ki je na njegovi podlagi predložila parlamentu načrt, kako bi se rešil hišni problem. Ta načrt obsega dve osnovni ideji. Na eni strani predlaga vlada, da država doplačuj iz svojih dohodkov posestnikom novih hiš gotov del najemnine. Nekaj manj bi prispevale lokalne avtonomne oblasti. Država bi plačevala letno povprečno 9 angleških funtov na hišo, lokalne ekonomske oblasti pa 4.50 funta. Ta javni prispevek bi ne bil spremenljiv, ampak bi se moral vedno prilagoditi najemninam za stare hiše in bi moral poplunuoma izginiti, kakor hitro se na svobodnem trgu same po sebi izravnajo najemnine za stare in nove hiše.

Druga osnovna ideja tega načrta je pa ta, da mora država skrbeti za kolikor mogoče dober kup zidave hiš. Zato je treba, da vlada poseže v tvorbo cen za stavbne materiale in da primerno organizira stavbeno delavstvo v najkrajšem pomenu te besede. Vlada je to drugo osnovno idejo že začela izvrševati. Dosegla je pri stavbenih podjetnikih obvezo, da ti ne bodo iskali pri oživiljenem stavbenem gibanju nobenih konjunkturalnih dobičkov. Dosegla je na drugi strani tudi pri strokovnih organizacijah stavbenega delavstva, da so te dopustile večje število učencev in da na ta način intenzivnejše stavbeno gibanje ne bo trpelo radi pomanjkanja delavnih moči. Vlada je obljubila parlamentu, da mu bo poročala tudi o vseh drugih korakih, ki jih bo naredila v namen cenejših zidave novih hiš.

Angleška javnost je sicer kritizirala ta načrt v bistvu in v podrobnostih, vendar pa ni zavzela preveč sovražnega stališča in se tudi sprijaznila z mislijo, da za Anglijo ne bo predstavljal nobene nesreče celokupni letni državni prispevek k zidavam novih hiš, ki je sicer prva leta zelo majhen — giblje se v večini enega do petih milijonov angleških funtov —, ki bo pa L. 1940. narastel že na celih 23 milijonov angleških funtov na leto, kar znaša po današnjem kurzu približno 8 in pol milijard dinarjev.

Značilne za ves ta projekt so sledeče poteze: načrt pusti, kjer je le mogoče, svobodno polje zakonu o ponudbi in povpraševanju; načrt vpoštevja prirastek prebivalstva na Angleškem za prihodnja tridesetletja; načrt je raztegnjen na dolgo vrsto let in dovoljuje vladi začetkom le malo denarnih sredstev, ki pa se po letih dvigajo; ker vlada v teh poslih sedaj še nima prav nobene skušenj, zato naj v začetku tudi ne riskira prevelikih svot; ko si bo pa nabrala že nekaj skušenj, ji bo pa načrt dal tudi več sredstev na razpolago. Značilno je tudi to, da načrt ne polaga nobene važnosti na reguliranje najemnin za stare hiše, ker je menjena, naj iste

uredi svobodni trg in tako ustvari podlago za obračunavanje državnih prispevkov. Načrt namreč je proti načelu, da bi država določevala najemnino, on hoče samo pomagati posestnikom onih novih hiš, ki bi na najemninskem trgu ne mogli doseči takih najemnin, da bi se rentirale nanovo sezidane hiše.

(Dalje sledi.)

g Novosadska borza. Nova pšenica avgust september polna kasa Din 297.50; stara pšenica Din 330.—; koruza Din 240.—; oves Din 295.—; moka bazis nulerca Din 467.50; otrobi Din 185.— (Din 190.—).

g Poravnalno postopanje je uvedeno o imovini Ivane Stöchllove, trgovke v Ljubljani, Kongresni trg 2.

g Vpis v združni register. V združni register se je vpisala Mlekarska zadruga v Srednji vasi pri Bohinju.

g Carinski dohodki. — V tretji desetini meseca junija t. l. so znašali carinski dohodki 32 milijonov 355.585 dinarjev, med tem ko so znašali v drugi desetini istega meseca 34 milijonov 218.745 dinarjev. V mesecih april, maj in junij t. l. so dosegli carinski dohodki 387 milijonov 676.232 dinarjev napram 373 milijonov 753.368 dinarjev v isti dobi lanskega leta.

g Letošnja svetovna žetev. Po dosedanjih poročilih bo letošnja svetovna žetev slabša kakor lanska. V Severni Ameriki je bilo stanje posevkov začetkom junija t. l. slabše kakor junija lanskega leta, ker so bili posevki v Kanadi zelo slabi. V severnoameriških združenih državah je bila letos posejana manjša površina kakor lani. Žetev v državah, ki navadno proizvedejo štiri petine vse pšenice na svetu se ceni letos na 74.51 milijonov ton napram cenitvi lanskega leta v višini 81.64 milijonov ton. Samo v severnoameriških združenih državah bo letošnja žetev za 5.55 milijonov ton manjša od one lanskega leta. Ravno tako bo zaostajala letošnja žetev za 11.27 milijonov ton za povprečno žetvijo zadnjih pet let.

g Svetovna produkcija umetne svile. Po podatkih družbe Suia Viscosa v Turinu je znašala svetovna produkcija umetne svile lani 44 milijonov kg. Naravne svile pa se je produciralo lani samo približno 34 milijonov kilogramov. Vodilno mesto v produkciji te umetne svile zavzema Amerika, kateri sledijo Anglija, Nemčija, Italija, Francija itd.

g Cena jaje v Italiji. Cene v raznih mestih Italije: Alba: Lit 6.— do 6.20 za ducat, Bergamo: 6.20 do 2.25, Canale: 6.20 do 6.30, Pavia: 6.80 do 7.—, Perugia: Lit 50 do 52.— za 100 kom., Rovigo: Lit 550 do 560.— za 1000 kom. V dinarjih pride komad na Din 1.90 in več.

g Trst za pšenico v Kanadi? Iz Londona poročajo, da se je v Kanadi ustanovil že sedaj za kampanjo 1924-25 trust za pšenico, ki bo obsegal organizacije farmerjev v treh državah: Manitoba, Alberta in Saskatchewan. Trust bo kontroliral s pšenico posejano površino 5 milijonov ha. K temu pripominjamo, da so viri te vesti nezanesljivi ravno tako kakor oni, ki so poročali o ameriškem žitnem trustu.

g Avstrijska bilanca. V zadnjih dneh se je med avstrijsko vlado in njenim generalnim komisarjem dr. Zimmermann-om v pogledu proračunske bilance za julij t. l. dosegel sporazum: primanjkljaj 7 milijonov zlatih, avstrijskih kron, se bo pokrnil s predumom na posojilo zveze narodov.

g Poljska petrolejska industrija. V letu 1923. je Poljska producirala 737.000 ton petro-

leja. Gališki petrolejski vrelci se že izčrpavajo, zato se tudi produkcija že par let sem manjša. Izvozilo se je lani nafte in stranskih produktov 315.000 ton.

g Pri trgovskih poslih z neznanimi Švicarji, bodite opretni! Cesto se dogaja, da sklepaajo naši trgovci posle z neznanimi švicarskimi osebami, ki se izdajajo za trgovce. Vse delovanje teh laži-trgovcev gre navadno samo za tem, kako bi naše ljudi prevarili. V dobri veri se naši trgovci spuščajo v pogajanja s takimi elementi, dajejo jim celo predplačila itd. in ko uvidijo prevaro, se obračajo na švicarski konzulat, da jim pomaga. Toda navadno je to že prepozno, ker je težko ugotoviti neznanca in ako ga tudi najdejo, se navadno pokaže, da je znani goljuf, brez premoženja itd. Da se po možnosti preprečijo taki primeri, prosi švicarski konzulat v Zagrebu, naj se vsakdo, kdor hoče stopiti v poslovne stike z neznanimi Švicarji, najprej obrne na švicarski konzulat za informacije. Tudi se morajo stranke obrniti same neposredno na informacijske urade v Švici, od katerih priporoča konzulat: Schweizerischer Verband, Kreditreform, Kreisbureau, Bern, Theaterplatz 2 ali Auskunftei Schimelpfeng W. Zürich, Bahnhofstrasse 70—72. Neznatni stroški za prehodne informacije se bodo večkrat prav dobro izplačali. avicarski konzulat v Zagrebu je strankam za informacije rade volje na razpolago, vendar pa odklanja že v naprej vsako odgovornost in podporo za primer, da je oškodovane sam, zbog svoje neopreznosti, ker se že preje ni informiral o značaju neznanca zakrivil, da je padel sumljivim elementom v roke in se konzulat na take pritožbe tudi ne bo več oziral.

Dijaški vestnik.

Seja podružnice SDZ. za Ljubljano je v soboto, 19. t. m., ob pol 11. uri dopoldne v Ljudskem domu. Vsi odborniki točno! — Tajnik.

d Gg. akademikom in abiturientom. Duhovne vaje za akademike in abituriente v zavodih sv. Stanislava pri St. Vidu nad Ljubljano se bodo pričele v petek, 18. t. m., na večer in slovesno zaključile v torek 22. t. m. zjutraj. Vse udeležence prosim, da pridejo zanesljivo v petek do 6. ure zvečer v zavode. Res Christi et res nostra agitur! — Prezes Akad. Mar. kongreg.

Orlovski vestnik.

Celjsko orlovsko okrožje. Kakor že javljeno, priredi Celjsko orlovsko okrožje v nedeljo, dne 20. julija svojo okrožno prireditev v Vojniku pri Celju. Spored bo sledeči: Dopoldne: ob 8. uri zjutraj zbirališče pri Belem volu v Celju. Ob 8. uri sprevoz skozi Gaberje do Majdičev kapele. Odtod z vozovi v Vojnik. Ob 10. uri sv. maša v Vojniku, pridiga g. dr. Hohnjec iz Maribora. Po sv. maši javni tabor pred cerkvijo, govori dr. Hodžar iz Celja. — Popoldne: ob 3. uri telovadni nastop na sejmišču v Vojniku. Po telovadbi prosta zabava. Igra godba iz Radeč pri Zidanem mostu. — Vstopnina za telovadni nastop: Sedeži 10 Din, stojšče 5 Din.

Polovična vožnja za orlovsko prireditel v ljubljanskega okrožja je naprošena. Rezultat objavimo v časopisju.

Prijave za kosilo dne 3. avgusta v D. M. v Polju ob priliki okrožne prireditve pošljite čimprej na: Ljubljansko orlovsko okrožje, Ljudski dom.

Pridobivajte novih naročnikov!

množico cvetlic. Kar upali se nismo blizu in smo ostali zunaj pred velikimi železnimi vrati in začeli piskati. Še dobro vem: »Kadar k detetu svojemu zrem, v očesu njegovem mamico zrem, to smo izbrali. Komaj smo končali prvo kitico, pride po poti star gospod. No, prav star še ni bil, pri petdesetih, a snežnobelih las. Zdelo se nam je, da bo to oče našega tovariša. Mene vsaj je resnično nekaj streslo in sem komaj dalje piskal. Pa je bil zelo prijazen in nam je dal dve marki. Zapiskajmo naj rajši kaj drugega, je dejal, ne te pesmi. Zaigramo naj kak marš. Godli smo Hohenfriedbergerja pariškega in, da bi bilo tudi kaj veselega: »Kot nikdar še, pleše Marička«. Gospod je medtem odšel v grad. Ko smo začeli »Maričko«, nam je poslal po služabniku še zavojček cigar in naročil, da je dovolj za njegov denar, naj se ne damo zadrževati in naj gremo dalje v vas. Bil je res zelo prijazen gospod. Ko smo prišli malo naprej, smo si rekli: Hvala Bogu, da ni bilo zraven sina. Še mnogo smo potem zaslužili in ostali v graščinski pivovarni čez noč, kjer smo si dobro privoščili. Ko smo pa spali — tudi v toliki dvorani kot tukaj — se odpro sredi noči nenadoma vrata, kup kmetov vdere k nam. Župan in orožnik. Preden smo se zavedli, so nas prišli in zvezali. Za smrt smo se prestrašili in vedno izpraševali, kaj smo vendar zagrešili. Župan in orožnik nista nič odgovorila, kmetje so pa toliko govorili, da smo si mogli polagoma ustvariti sliko. Naš tovariš je vdri pri lastnih starših, odnesel mnogo zlatnine in srebrnine in denarja, med potjo ga je pa čuvaj ustrelil. Ker so našli njegovo trobento na vrtu, so mislili vsi, da smo sokrivi zločina.

(Dalje sledi.)

Hagarin sin.

Roman. Paul Keller. — F. O.

(Dalje.)

9

4. poglavje.

V veliki prazni dvorani so pripravili za godec slame. Vsak je imel pernato vzglavje in debelo volneno odejo.

Sicer so vedno kmalu zaspali, če so mogli po dolgem potovanju zvečer stegniti trudne ude, danes so pa vsi bdeli.

»Čuden človek ta poglavar,« pravi Schulze, pek.

»Dragi moj,« ga pouči Steiner, »poglavari so vedno čudni. Ta je pa takorekoč smešen svetnik.«

»Da, smešen dečko je,« meni Italijan, »je pa galantuomo; preskrbel mi bo padrona in jaz pridem v conditione pri angleškem trgovcu.«

Drugi trije se obrnejo k njemu.

»Hočeš li res iti, Pohl?«

»Mas sicuro,« vzklikne ta. »Nell' inverno pri slabem vremenu, snegu in ledu pojdem in conditione pri Angležu in nella primavera, ko zopet zasije toplo sonce, bom ušel.«

»To bi bilo nepošteno,« pravi Hellmich.

Drugi molče. Sapa ropoče na okna dvorane in vsi se zavijejo v odeje.

»Dve marki pet in sedemdeset smo danes dobili,« prične zopet Schulze. »To je prav malo za štiri. Lahko bi res rekli, da je dandanes boljše biti rokodelce ali kmet kakor godec.«

»Pretiravaš,« reče Steiner. »Samo mene trga in bojim se zime na cesti. Sicer je pa prijetno.«

»Stalno mesto moramo imeti pozimi — stalno,« pripomni Italijan.

»Kar je Hellmich povedal, je prišlo ljudi,« meni Schulze. »Samo zakaj se je gostilničar na koncu tako čudno vedel?«

»Mogoče ima kaj na vesti,« odvrne Steiner. »Kar je Hellmich povedal, pa tudi ni malenkost. Če se pa prav vzame, bi lahko vsak, ki se potepa po svetu, povedal kako ganljivo povest. Iz ugodnega življenja in srečnih razmer ne pride nobeden.«

»To je res,« pravi pek. »Jaz sem bil n. pr. nekoč — deset let bo že od tega — pri godbi z nekim mladeničem, ki je bil plemenite krvi, kakih petindvajset let star. Na gimnaziji so ga spodili, ker je součencem izgnal denar. Sploh je bil navihani v vsem. Oče ga je popolnoma zavrgel. Mi mu tudi pravzaprav nismo mogli zameriti. Kaj stori? Nekega dne nas prigovarja, naj gremo v vas, kjer imajo njegov starši posestvo, in igramo pred njihovim gradom. To smo tudi storili.«

»To ne kaže posebne vpljudnosti,« pripomni Steiner. »Za take ljudi je samo mučno, če je postal sin umetnik in igra pred gradom. Jaz pri svoji godbi tega ne bi bil dovolil! Kaj misliš ti, Hellmich?«

»To je bilo prestrašilo,« odvrne mladenič. »Kdor je postal godec, se naj izogiblje dostojnih ljudi.«

Sedaj se dvignejo takoj drugi trije in zmerjajo vsi hkratu Hellmicha. Hude očitke mora slišati. Vedno je bil ošaben in čudaški, sploh žalosten patron. Nedostojni pa vendar niso in izvržek človeštva, če so tudi samo ubogi godci.

Hellmich jih pusti, da se izkriče, potem pa pravi:

»Vem, da ste dobri in pošteni dečki,

in če moram govoriti, mi je bilo pri Vas lepše kakor doma. Ti so mi dali vedno razumeti — in potem, vedno so me trpeli iz milosti in usmiljenja, četudi so imeli korist od mene. Pri Vas je bilo bolje. To Vam pa moram reči: preden bi šel jaz kot ubog, zaničevan godec domov, bi rajši umrl v prvem cestnem jarku.«

Mučna tišina nastane. Zunaj se je zaletaval veter ob drevesa na vrtu. Od časa do časa se je slišalo, kako pada sadje in se razletava na tleh.

Slednjič sune Italijan peka in pravi:

»Continuare«

»Nemški govori, osel!« mu odvrne ta nejevoljen.

»Kaj se je vendar zgodilo s plemenitnikom in njegovimi starši?«

Ker je bil Schulze zaradi dvakratnega ukora, Steinerjevega in Hellmichovega, slabe volje, v začetku kar ni hotel govoriti, šele po dolgem prigovarjanju se je odločil, da je nadaljeval.

»Šli smo torej brez takozvane vpljudnosti proti vasi, kjer so bivali starši našega plemenitega tovariša. Spotoma smo mu večkrat rekli, da ni prav nič na mestu, da hoče tako jeziti svoje ljudi, kar je bilo prav čudno od nas, ker ni bilo pri nas tenkočutnega gospoda Steinerja in ne učenega gospoda Hellmicha. Kakor rečeno, odsvetovali smo mu. In tako je ostal res miljo daleč sam v neki obcestni gostilni, dan pozneje se je pa hotel zopet tam in tam z nami sniti. Potovali smo torej sami dalje. Pridemo v vas in najdemo kmalu grad, ki se je dvigal nad drugimi hišami. Reči moram, da nam je bilo nekam tesno pri sreč, ko smo videli krasni grad, lep park z visokim obzidjem, zelene trate, verando in

Naznanila.

Gasilno društvo v Gorjah pri Bledu praznuje dne 7. septembra t. l. svojo 30 letnico obstanka. Bratska društva se prosijo, da na ta dan ne prireajo v okolici večjih prireditvev in naš praznik upoštevajo.

Načelstvo zadruga brivcev, frizerjev in lasničarjev v Ljubljani vabi vse svoje člane, da se zanesljivo udeležijo predavanja, ki se bo vršilo v petek, dne 18. julija t. l. v salonu pri »Levu« Ljubljana, Gosposvetska cesta ob 8. uri zvečer. Predaval bo strokovni učitelj g. Nefzger z Dunaja teoretično ter praktično o barvanju las ter lasniški stroki. K predavanju se vabijo tudi g. pomočniki ter pomočnice. — Načelstvo.

Angleško in češko sukno,
najmodernejše vzorce, cena jako
ugodna, nudi le blagovni oddelek
Drago Schwab, Ljubljana.

Izpred sodišča.

ORJUNAŠI V DR. LEMEŽEVEM STANOVANJU. — TATVINA 400 DIN. — BLAMIRANA ORJUNA.

Dne 1. junija letos je vlomila tolpa orjunaških vlomilcev v stanovanje dr. Lemeža na Cankarjevem nabrežju. Gospodinja stanovanja dr. Lemeža ni bilo doma in so bili navzoči samo njegova soproga Mara Lemeževa roj. Rus, njegova nedoletna hčerka in pa današnja obtožena njena služkinja Franciška Javornikova. Sicer dr. Lemež ni noben atlet in bi proti takemu nasilju ne mogel s fizično obrambo napraviti ničesar proti divjim napadalcem, vendar je značilno, da so si izbrali Orjunaši ravno dobo, ko je bil gospodar odsoten. Ko so razbili Orjunaši vlomilci kolikor so pač v stanovanju mogli razbiti — so odšli po

kratkem nasilnem nastopu proti gospe dr. Lemeževi, ki se ni ustrašila tudi samokresa nasilnega Orjuna. Gospa je našla po odhodu razgrajatev v sobi vse razmetano in deloma razbito. Našla pa je tudi na tleh svojo ročno torbico, v kateri je imela pred napadom svojo plačo v znesku 9 bankovcev po 100 dinarjev. Kuverta, ki je bila še nedotaknjena od vloma, je bila raztrgana in je manjkalo iz nje 400 Din v bankovcih po 100 Din. Gospa Lemeževa je takoj poklicala svojo služkinjo, današnjo obtoženko Javornikovo in ji povedala, da so vlomilci raztrgali tudi kuvertu, v kateri je bila njena plača, in ji je povedala, da »manjka iz kuverte 400 dinarjev. Iskali ste obe po sobi, pretaknili sta vse kote pod mizami in omarami in posteljami, toda zama. 400 Din ni bilo najti. — Takoj po predrznom vpadu Orjunašev in po ugotovitvi primanjkljaja se je zvrnila krivda tatvine na današnjo obtoženko.

Posledica tega je bila, da so Franciško Javornikovo kot tatvico aretirali in jo izročili v preiskovalni zapor. Kot oteževalen moment za njo je navajala obtožba, da je dala shraniti drugi dan obtoženka pri svoji prijateljici Angeli Pipa 400 Din, češ da denar doma ni varjen. — Čutila je namreč, da se lahko kaj zgodi, ker je imela ljubimca Orjunaša, ki je bil tudi soudeležen pri napadu in katerega je večkrat skrivala tudi v kleti in mu nosila tudi hrano, katero je vzela v dr. Lemeževi kuhinji. — Morda, in izključeno ni, da je ni ukradla, marveč odtrgala od svojih ust, kar se je že večkrat pripetilo. Obtežilno za njo je bilo tudi to, da je ona pri izročitvi denarja v shrambo zabičila Pipi, da ja nikomur ne pove, da ji je izročila denar. Toda vse te navidezne obtežilne okoliščine je podrli s svojim pričevanjem gospa dr. Lemeževa, ki je pod prisego izjavila odločno, da obtoženka denarja sploh ni mogla vzeti, ker je bila za časa vloma in razbitju stanovanja (spalnice) v predsobi, po njihovem odhodu pa je vstopila

prva v razmetano in razbito spalnico ona sama, za njo pa je šla današnja obtoženka. — Tudi je potrdila gospa dr. Lemeževa, da je imela v svojem stanovanju vse odprto, da je ležal denar večkrat po omarah in nastavkih in da ji ni nikdar ničesar zmanjkalo iz stanovanja. Kratko, njena uslužbenka, obtožena Javornikova je bila povsem zanesljiva in ti dala ni enkrat povoda, da bi se ji ne zaupalo. — V bistvu je ona direktno izključila možnost, da bi izvršila tatvino obtožena Javornikova. Tudi bi v tej naglici, v kateri bi morala izvršiti tatvino ne imela časa odpirati torbice in denarnice in izbirati iz nje svoj plen, marveč bi bila morala ukrasti v naglici vse, kar pa je po njeni ugotovitvi dejanskega položaja popolnoma nemožno. Državni pravdnik je ugotavljal njeno krivdo, češ, da je imela na razpolago denar, o katerem se ne ve, od kod ga je dobila, in pa da je zabičila prijateljico, pri kateri je denar shranila, da naj nikomur o tem ne pripoveduje.

Obtoženka ni imela nobenega zagovornika in je prostodušno izpovedala sama, kako se je dovršil cel dogodek.

Po daljšem posvetovanju je razglasil predsednik senata sodbo, glasom katere je bila ob Orjunašev osumljena in na podlagi te osumnje obtožena Franciška Javornikova oproščena in sicer v bistvu iz razlogov, da je ta dogodek (vpad Orjunašev v stanovanje dr. Lemeža) v kolikor bi razjasnil položaj še popolnoma nepojasnjen za ta inkriminirani dogodek in se senat ni mogel zadostno uveriti o njeni krivdi, posebno ker je bila obtoženka po izpovedbi priči prej vedno poštena, imela je vedno pristop do denarja in dragocenosti in izpričuje gospodinja sama, da je prišla po rušenju in opustošenju v sobi obtoženka še-le za njo v sobo, kjer se je izvršila tatvina, ki je bila opažena še le po odhodu Orjunašev, ter je gospodinja sama tudi še le po njihovem odhodu in po prihodu obtoženke ugotovila pri-

manjkljaj in po daljšem iskanju tatvino denarja. — Obtoženo dekle je bilo seveda takoj izpuščeno, zahtevala pa je obtoženka tudi odškodnino za preiskovalni zapor.

med kožnimi potplati in Palma Kaučuk potplati in petami. Prednosti proti kožnim potplati so večja trajnost in vzdržljivost čevljev, elastična in ugodna hoja, ter nizka cena.

«Zahtevajte edino le »Palma«.

Meteorologično poročilo.

Ljubljana 306 m n. m. viš.

Normalna barometerska višina 736 mm.

Čas opazovanja	Barometer v mm	Termometer v C	Barom. diferena v C	Nebo, vetrovi	Pogodba v mm
14. 7. 21 h	740.1	23.5	1.1	jasno brez	
15. 7. 7 h	740.2	21.6	1.0	obl. s. vzh.	21.8
15. 7. 14 h	737.1	25.8	2.0	jasno j. vzh.	

STROJNIKA, ključavničarja, treznega, zanesljivega, v starosti do 40 let z večletno prakso, sprejemni takoj. — Naslov pove uprava Slovensca pod št. 4019.

Dijak išče

Maribor stanovanje s hrano pri boljši, solidni rodbini. Ponudbe se prosijo pod »Sedmošolce« na upravo lista št. 4027.

Sprejem vajenka

za trgovino z mešanim blagom v Ljubljani brez oskrbe. Naslov v upravnistvu pod št. 4020.

Tapetniškega vajenca takoj sprejem. Rudolf Radovan, Krekov trg 7, Ljubljana.

Mlad trgovec

želi poročiti gospodično ali vdovo v starosti od 20 do 30 let. Ponudbe s sliko na upravo pod št. 4016.

Za **DIJAKA** in **DIJAKINJO**

iz boljše rodbine se išče STANOVANJE s hrano, če mogoče 2 sobi z uporabo glasovirja in vrta. Na željo lastno perilo in posteljno opravo. Cenj. ponudbe na upravo lista pod št. 4024.

Kot majer

bi vstopil na kako graščino ali veleposestvo. Ponudbe se prosijo pod Majar št. 3997.

PRVEGA STROJNIKA

ki je več montaže Francoskih turbin, generatorjev, transformatorjev, daljnovodov visoke napetosti in motorjev, išče za centralo v Zürichu. A. ŠTEBL, Ljubljana, Dunajska cesta 1, IV. nad.

NAJBOLJŠA NAJCENEJŠA NAJUSPEŠNEJŠA REKLAMA

so oglasi v »Slovenecu«.

MOTORNO KOLO

»WANDERER« 4 1/2 HP, skoro novo, poceni napredaj pri trdki American motor LTD., Ljubljana, Dunajska cesta št 12

Majhen lokal

ob glavni cesti, jako pripraven za kakšnega obrtnika, se s 1. avgustom odda. Naslov v upravi pod št. 4026.

NAZNANILO.

Trgovina Jos. Selovin-Čuden Ljubljana, Mestni trg št. 13 ostane radi počitnic od 12. do 28. t. m. zaprta. 4023

INDIAN

MOTORNO KOLO

v popolnoma dobrem stanju, ev. s priklopnim vozom takoj prodam. Cena 13.000 dinarjev. Naslov pri upravi pod št. 4017.

PRODA SE

BUKOV, HRASTOV in KOSTANJEV

LES

stojč na posestvu čez 50 ha gozda v bližini proge št. Janž-Trebnje. — Pojasnila naj se zahtevajo pod »Les« št. 3999 pri upravi lista.

POSOJILO

Din 25.000 do 100.000 za krajšo eventualno za daljšo dobo išče industrialec proti najvišjemu obrestovanju. — Cenj. ponudbe pod »Najvišje obrestje« na upravo. 4014

STANOVANJE

1—3 sobe s kuhinjo, v bližini Vodmata išče mirna stranka brez otrok kot najemnik ali podnajemnik. Plača se tudi pol leta naprej. Ponudbe na upr. Slovenca pod »Novi dom«. 4013

Najnovejša iznajdba!

Brez kvarjenja blaga kemično snajenje in vsakovrstno barvanje oblik **ANTON BOC** Ljubljana, Selenburgova ul. 6/I. Glince-Vi 46.

Hrastove in smrekove hlode

v normalnih dolžinah in v debelinah nad 30 cm kupimo vsako množino franco vagon, najraje na progi Zidani most—Brežice. Ponudbe z navedbo cene, množine in kraja, kjer se isti lahko ogledajo, na:

AND. JAKIL - Krmelj (Dolenjsko).

Elektrotehn. podjetje

Alojzij Arhar in drug Sp. šiška, Sv. Jerneja cesta 47, prevzema vsa elektrotehnična dela, gradnje manjših elektrotehničnih daljnovodov in instalacij po najnižjih cenah. Točna posrežba! 3917

VELETRGOVINA

OSVALD DOBEIC

Ljubljana, Sv. Jakoba trg 9 priporoča svojo bogato zalogo raznega dišečega in brivskega mila, zobni prašek in pasto »Kaldont-Elida« ter vse druge galanterijske predmete po najnižjih cenah. 3153

TRBOVELJSKI

PREMOG in DRVA

dobavlja Družba »ILIRIJA«, Kralja Petra trg 8. — Plačilo tudi na obroke. Tel. št. 220.

Maline kupuje

vsako množino Srečko Potnik in drug, Ljubljana Metelkova ulica 13.

V elektr. brušenje

se sprejemajo rabljene BRITVICE (Gilette, Mem itd.) v drogeriji »ADRIJA«, Selenburgova ulica 5. 8360

Modna manufakturna trgovina

Janko Češnik, Ljubljana

Lingarjeva — Stritarjeva ulica

prodaja

vsled končavanja letne sezije, svojo ostalo zalogo, po znatno znižani ceni.

NOVO!

POZOR!

Za izgotovitev vsakovrstnih ogledal in brušenih kozarcev, kakor tudi za nanovo obložitev že zamazanih ogledal se priporoča

„Ogledalo“ d. z o. z.

Ljubljana - Šiška, Kolodvorska cesta 150.

Na jako prometnem kraju v Gaberju pri Celju se prodaja

enodružinska hiša

4 sobe, kuhinja, 1 oral vrta s sadnim drevjem, vodojak z dobro pitno vodo, hlev za 2 govede, 2 svinjaka, drvarnica in pralna kuhinja. — Hiša se nahaja ob cesti ter je pripravna za vsako obrt ali trgovino. — Stanovanje je kupcu takoj na razpolago. Cena jako nizka. — Ponudbe se prosijo pod »Ugodna prilika št. 3908« na upravo Slovenca.

Vino

Podružnica

vinarske zadruga

„L J U T O M E R C A N“

za ljutomerski in ormoški okraj v Ljubljani, Stara pot 9. poleg vojaške bolnice nudi svoja zjamčeno

pristna ljutomerska vina

po ugodnih cenah in pod solidnimi plačilnimi pogoji.

Vino

Vino

Salda-konti. štruce. blaginjske knjige.

amerikanske jounale.

odjemalne knjižice itd.

Knjižicevznica K. I. D. v Ljubljani -- Kopitarjeva ulica 6/II.

PISALNI STROJ

skoraj nov ceno napredaj. Vpraša se Križevniška ul. 6, pritličje, levo.

P. n.

Šivilje gospodinje

opozarjamo, da so zopet dospeli najboljši šivilni stroji in kolesa

Gritzner

v vseh opre mah

za rodbinsko in obrtno rabo. Istotam vseh vrst čevljarški stroji »Adler« kakor: cilindri, levoročni in krojaški.

Pouk v vezenju ter krpanju perila in nogavic (šolanje) brezplačno edino le pri:

Josip Peteline

Ljubljana, blizu Prešernovega spomenika ob vodi. Popravila sprejemamo!

Moško in žensko kolo

dobro ohranjeno, napredaj. Poljanski nasip št. 40.

Trgovci MANUFAKTURNEGA blaga

obračajte pozornost

na veletrgovino manufakturnega blaga

VILIM PICK

podružnica MARIBOR, Aleksandrova 26,

središnica Zagreb, Duga ul. 6. - Telef. 334.

kjer se morete osebno prepričati o najnižjih cenah in vrlo solidni posrežbi.

NA DEBELO! NA DEBELO!

ŠENTJANŠKI PREMOG

vseh vrst in vsake množine nudi po zmernih cenah za promptno dobavo **PRODAJNI URAD** šentjanskega premogovnika And. Jakil — LJUBLJANA, Krekov trg 10.

Novo!

Novo!

STAVBENIKI!

Namesto železobetonskih konstrukcij, osobito preklad, dobavljata: stavbeno podjetje Jakob Accetto, sin ing. Viktor Accetto in drug, Ljubljana, Tabor št. 2.

Nosnike sistema „SEIDEL“

kot preklade, stropnike, povlake, stebre i. t. d. po naročilu. — Ogleda se jih lahko vsak dan.

Ljubljana, Tabor 2.

„SLOVENEČ“

je za vsakega trgovca in obrtnika najbolj primeren list za uspešno reklamo.

Dobro je vsikdar naložen denar, ki ga inserent izda

za oglase

najbolj razširjenem dnevniku. Vsak oglas, pa bodisi v veliki ali pa tudi v priprosti

najbolj

uspeh. Vsakomur torej, ki ima kaj napredaj ali dobaviti, ali pa misli kaj kupiti, je „Slovenec“ za insercijo ob vsaki priliki najbolj

v tem med našim ljudstvom po deželi najbolj majhni obliki (najmanjši prostor za enkrat samo 5D) zagotovi oglaševalcu gotov

priporočljiv!